Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 201 (4896).
7 СЕНТЯБРЬ 1982 й., СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

△ Яман Социалистик партияси Марказий Комитети Бош секретари, Яман Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ Кенгаши Президиумининг Раиси, Бош министри А. Н. Муҳаммад шу йил сентябрь ойининг ўрталарида расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келади.

△ 1982 йил 4 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—1405» учирилди.

Йўлдош бортида космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема, приборлар ва илмий аппаратлар иши ҳақидаги маълумотларни Ерга узатиб турадиган радиотелеметрик система бор.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

△ «Уюшқоқлик, ишчанлик, интизом» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. Мақолада беш йилликнинг иккинчи йили планлари, қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш юзасидан партия, давлат, хўжалик органлари олдида турган вазифалар ҳақида гапирилади.

КПСС аъзоси М. Абдусаматова 28 йилдан бери бадиий буюмлар фабрикасининг попоп цехида инженер-технолог бўлиб ишлаб келмоқда.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) М. Абдусаматова ёш ишчи М. Абдунабиева тиккан ишни кўздан кечирмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИМИЗ — ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

ИЛҒОРЛАР МАРРАСИ

Марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 103-автокорхона коллективи йилнинг иккинчи кварталидаги социалистик мусобақа якуни бўйича трестдаги автокорхоналар орасида ғолиб чиқиб, кўчма Қизил байроқ ва биринчи даражали пул мукофотини олишга муваффақ бўлди. Корхона ярим йилда 783 минг тонна юк ташиди. Бу юкнинг 63 минг тоннаси планга қўшимча ташилди. Пландан ташқари 1 миллион-тонна-километр юк оборот қилинди, ёнилғи-мойлаш материалларини, эҳтиёт қисмларни тежашда ҳам салмоқли ютуқларга эришилди.

Корхонада СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллиги шарафига давом этаётган зарбдор ҳафталиклар зўр муваффақият билан давом этяпти. Бригада пудрати бўйича ишлаётган М. Шеварев ва Т. Бозорбоев бошлиқ илғор бригадаларнинг коллективлари мамлакат юбилейига қадар икки йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олишган. Ҳозир бу бригадаларнинг коллективлари ваъдаларига яраша меҳнат қилиб, 1982 йилнинг октябрь ойи ҳисобига ишлашяпти.

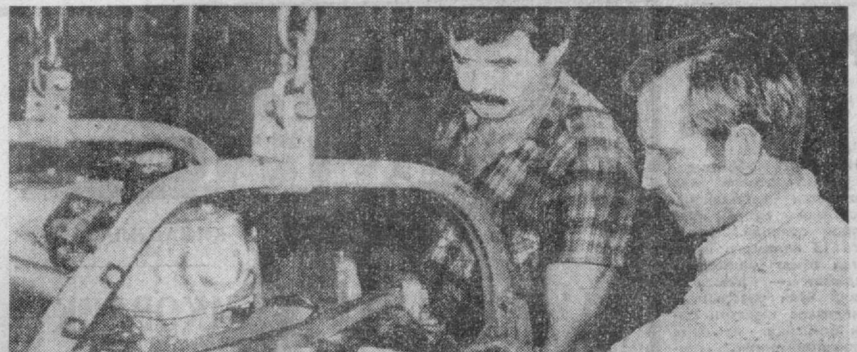

«Ташсельмаш» заводининг 2-йиғув цехида кўплаб илғорлар фидокорлик кўрсатиб, юксак марраларни қўлга киритмоқдалар. П. Полетаев ва Н. Бедарев ана шундай илғорлардан саналади. Смена топшириқларини 110 процентдан бажариб келаётган бу илғорлар СССР 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақада пешқадамлик қилишмоқда.

СУРАТДА: коммунистик меҳнат зарбдорлари П. Полетаев ва Н. Бедарев.

Республика бўйлаб

Самарқанд областидаги Жума шаҳрида 240 ўринли янги касалхона комплекси ишга тушди. Касалхонанинг тўрт қаватли биносида бешта даволаш бўлими, беморлар палаталари жойлашди. Шифохона ҳузурида тез ёрдам пункти ташкил қилинди.

* * *

Наманган область матлубот союзининг ремонт-монтаж комбинатида нон ташиш учун контейнерлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Енгил ва қулай бўлган ҳар бир контейнерга 70 килограммгача нон, булка маҳсулотлари сиғади. Контейнернинг конструкцияси нон ортиш-тушириш ишларини тўла-тўкис механизациялаштириш имконини беради.

* * *

Дўстлик районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида 100 номерли телефон станцияси фойдаланишга топширилди. Бу телефон станцияси марказий қўрғоннинг барча бўлимлар билан, шунингдек район ва область марказлари билан мустаҳкам алоқасини таъминлади. Эндиликда Қўриқ районнинг ҳамма совхозлари телефонлаштирилди.

(ЎзТАГ).

ЭҲМ пахтани қабул қилмоқда

Оқтепа пахта заводига янги ҳосил пахтасини бир неча прицепга ортиб келтирган тракторчи одатдагидек навбат кутиб турмади. Бир неча минут ичидаёқ пахтанинг вазни, сорти, намлиги, нечоғлиқ ифлослиги аниқлаб чиқилди ва электрон ҳисоб машинаси Тельман номли колхоздан 5 тонна олий проба «оқ олтин» қабул қилинганлиги тўғрисида шу заҳоти ҳужжат тайёрлаб берди.

Тошкентдаги «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи яратган ва бу ерда ўрнатилган пахта сифатини аниқловчи автомат система «АСПХ—1» шундай ишламоқда. Ғоят мураккаб электрон приборлар билан таъминланган ва ЭҲМ билан бир комплекс бўлиб ишлайдиган янги система пахтанинг сифат кўрсаткичлари холис аниқланишини гарантиялайди ва шу билан бирга бир соатда юз тоннагача пахта қабул қила олади.

Тошкент областининг Тўйтепа ва Оқтепа пахта заводларида шундай системалар ишлаб турибди. АСПХни кўплаб ишлаб чиқаришга тавсия этган давлат комиссияси унинг ғоятда самарали ишлашини қайд этди. Мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига кўра, фақат биргина тайёрлаш пунктида ўрнатилган шундай система ҳар йили 57 минг сўм пулни тежашга имкон беради. «Сигнал» бирлашмаси беш йиллик охиригача Ўзбекистон ва мамлакатдаги бошқа пахтакор республикаларининг юзтадан кўп пахта заводларини шундай системалар билан жиҳозлайди.

(ЎзТАГ).

Кеча Москвада, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Ўзбекистон кунлари бошланди

МУВАФФАҚИЯТЛАРИМИЗ КЎЗГУСИ

ПОЙТАХТДА САМИМИЙ КУТИБ ОЛИШ

МОСКВА, 6 сентябрь. (ЎзТАГ). Ватанимиз пойтахти СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ўтказиладиган Ўзбекистон кунлари қатнашчиларини анъанавий шод-хуррамлик ва самимият билан кутиб олмоқда. Шаҳар кўчалари ва майдонларини безаб турган транспарантлар ҳамда плакатлар Москва аҳолиси ва меҳмонларини СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган шу байрамга таклиф қилмоқда.

Бугун Ўзбекистон ССР делегацияси келиб қўнган Домодедово аэропорти байрамона безатилган, пойтахт меҳнаткашларининг намояндалари меҳмонларни табриклаб кутиб олиш учун шу ерга келдилар. Улар гуллар, Совет Иттифоқидаги барча миллат ва элатларнинг қардошларча дўстлиги ва бирлигини шарафловчи шиорлар билан транспарантларни кўтариб олган эдилар. Кутиб олувчилар орасида саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг новаторлари ҳамда илғорлари, маданият арбоблари бор. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари делегация составида бор эдилар.

Аэропортда митинг бўлиб ўтди. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси директори вазифасини ижро этувчи К. П. Черняев республика вакилларини самимий табриклади. Ўзбекистон ютуқлари, деб таъкидлади у, барча совет кишиларини қувонтирмоқда. Бу ютуқлар ленинча миллий сиёсат тантанасининг ёрқин далилидир.

КПСС Жданов район комитетининг биринчи секретари П. Е. Дикарев Ўзбекистондан келган меҳмонларга мурожаат этиб нутқ сўзлади. Биз ўзбек қардошларнинг муваффақиятларидан қувонмоқдамиз ва кўп миллатли Ватанимиз ҳаётидаги буюк санани сизлар билан биргаликда муносиб равишда нишонлашга ҳаракат қилмоқдамиз, деди совет пойтахти райони меҳнаткашларининг вакили. Республика ана шу район билан, айниқса қалин алоқа боғлаган.

Ленин комсомоли номидаги автомобиль заводининг токари, РСФСР Олий Советининг депутати Н. А. Махонин Ўзбекистон ССР кунларининг катта аҳамияти тўғрисида гапирди.

Мамлакат бош кўргазмасидаги байрам — КПСС доно ленинча миллий сиёсати тантанасининг, буюк давлат барча халқлари метиндек бирлигининг янги ёрқин далили эканлиги митингда қайд этиб ўтилди. Улуғ Октябрь туфайли юзага келган, дастлабки беш йилликлар даврида ва фашизмга қарши жангда чиниққан дўстлик совет халқининг биргаликдаги бунёдкорлик меҳнатида, уларнинг планетада тинчлик учун, инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашида кун сайин ривожланиб бормоқда. Москваликлар КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга оширишда Ўзбекистон меҳнаткашлари эришган муваффақиятлар билан ҳақли равишда фахрланадилар. Республикада пахта териш мавсуми бошланганида москваликлар ҳам унга қизиқиб қарайдилар. Ўзбекистоннинг катта пахта хирмони, йиғим-терим қандай бораётганлиги тўғрисидаги хабарларни муштоқ бўлиб кутадилар. СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида ўтказиладиган Ўзбекистон кунлари республиканинг социалистик миллатлар қардошлик оиласида олтмиш йил мобайнида босиб ўтган йўли тўғрисидаги ажойиб ҳикоя бўлиб қолади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов москваликлар самимий кутиб олганликлари учун Ўзбекистон ССР делегацияси номидан уларга миннатдорчилик изҳор қилди.

Митингда КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари А. М. Роганов, Москва шаҳридаги Люблин район партия комитетининг биринчи секретари А. К. Жидков, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов иштирок этдилар.

Шу куни СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Ўзбекистон кунларининг қатнашчилари Москва бўйлаб сайр қилдилар. Пойтахт театрларида ва концерт залларида бўлдилар.

КИТОБСЕВАРЛАР БАЙРАМИ

Шаҳримизнинг барча мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари, ўрта ва олий ўқув юртларида китобсеварларнинг байрами ўтказилмоқда. Собир Раҳимов районидаги Абдулла Набиев номли пионерлар уйида бўлиб ўтган маросим район мактабларининг ўқувчиларига жуда ҳам яхши завқ бахш этди. Бу ерда болаларнинг севимли шоири Қуддус Муҳаммадий ўз китобхонларининг севимли меҳмони бўлди. Пионерлар уйида бадиий сўз усталари конкурси бўлди, китоб бозори ташкил этилди.

Район китобсеварлар жамиятининг ташаббуси билан В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида, 133, 191-мактабларда бундай байрамлар ўтказилди.

Ҳозирги пайтда район китобсеварлар жамиятининг 14 минг аъзоси бор. Айниқса, агрегат, чинни буюмлари, «Миконд» заводларида ташкил этилган бошланғич ташкилотлар бирмунча қизғин ишламоқда. Буларда ўзбек совет маданиятининг асосчиси, инқилоб куйчиси Ҳамза, бахт ва шодлик куйчиси Ҳамид Олимжон ҳаёти ва ижодига бағишлаб турли тадбирлар ўтказишди.

ЎН САККИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР халқ депутатлари область Совети тўғрисидаги Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Қонунининг 37-моддасига мувофиқ. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

Ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари шаҳар Советининг иккинчи сессияси 1982 йилнинг 23 сентябрь куни чақирилсин.

Сессия муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

1. Физкультура ва спортнинг аҳволи ва КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Физкультура ва спортнинг оммавийлигини янада ошириш тўғрисида»ги қарори асосида уни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида.

Шаҳар Совети физкультура ва спорт бўйича доимий комиссиясининг қўшимча доклади.

2. Турар жой, социал-маданий объектларни фойдаланишга топшириш бўйича 1982 йил планини ҳеч сўзсиз бажариш ва ана шу мақсадлар учун ажратилган маблағларни тўла ўзлаштириш чоралари тўғрисида.

3. Ўн саккизинчи чақириқ халқ депутатлари шаҳар Совети депутатларига сайловчилар томонидан берилган наказларни бажариш бўйича тадбирлар плани тўғрисида.

4. Шаҳар Совети депутатларининг ўз бурчларини, Совет ва унинг органлари топшириқларини бажаришлари тўғрисидаги ахборотлари.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари

Г. М. САРКИСОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг секретари

М. М. МАРТЬЯНОВА.

ЎЗБЕКИСТОН — КИНО ТАСВИРИДА

МОСКВА, 6 сентябрь. (ЎзТАГ). Бугун пойтахт кинотеатрларида Ўзбекистон кино санъатининг ютуқлари кўриги тантанали равишда бошланди. Бу тадбир СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган «Бузилмас иттифоқ» кинофестивали доирасида ўтказилмоқда. Республика экран усталари кейинги йилларда яратган фильмларнинг намойиши СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Ўзбекистон кунлари билан бир пайтга тўғри келди.

Ҳужжатли киночилар ўз ишларини мамлакатнинг асосий виставкасида кўрсатмоқдалар. Улар яратган лентлар республика олтмиш йил мобайнида босиб ўтган йўл тўғрисида, Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди тарихий режаларини қандай қилиб рўёбга чиқараётганликларини ҳикоя қилади, СССР халқларининг бузилмас дўстлигини тараннум этади.

«Метрополь», «Тошкент», «Зенит» ва Москвадаги бошқа марказий кинотеатрларнинг экранлари бадиий ҳамда мультипликацион картиналар ижодкорлари ихтиёрига бериб қўйилган. Бу кўрикда томошабинларга Улуғ Ватан урушининг даҳшатли йилларини, минглаб етим қолган болалар Ўзбекистонда меҳрибонлик билан самимий кутиб олиниб, шу ердан бошпана топган пайтларни эслатувчи «Ленинградликлар — жигаргўшаларим» лентаси, Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда югославиялик революционерларнинг иштирокини тасвирловчи «Муҳаббат ва нафрат» лентаси биринчи бўлиб кўрсатилди. Москваликлар ва пойтахт меҳмонлари Қорақалпоғистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш тўғрисида, мана шу ўлка аёлининг янги тақдири тўғрисида ҳикоя қилувчи «Қайсар қиз» фильмини ва бошқа лентларни томоша қилдилар.

Кино кўриклари программасига мувофиқ фильмларнинг ижодкорлари билан учрашувлар ўтказилади.

Республикамиз меҳнаткашлари ССР Иттифоқининг шонли 60 йиллигини улкан зафарлар билан кутиб олмоқдалар. Ўзбекистон қардош халқлар оиласида асрларга тенг келадиган йўлни босиб ўтиб, коммунистик жамият қурилишида комил ишонч билан олға бормоқда. Суратда: Москвада, СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилувчи стендлардан бири.

Б. Юсупов ва Ф. Қурбонбоев (ЎзТАГ).

• АСОСИЙ РЕКОРД — САЛОМАТЛИК

ТОШКЕНТЛИКЛАР СТАРТГА ЧИҚИШАДИ

Республикамиз пойтахтида йилнинг энг оммавий мусобақаларидан бири «Югуриш ва юриш саломатлик ҳафтаси» бошланди. Пойтахтимиздаги барча районларда бўладиган бу қизиқарли баҳсларда юз минглаб ҳамшаҳарларимиз иштирок этишади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари Х. Е. Ёқубжонова раислигида «Югуриш ва юриш саломатлик ҳафтаси» ташкилий комитетининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда енгил атлетика мусобақаларига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Шу нарса маълум бўлдики, оммавий спорт байрамини юксак даражада ташкил қилиш учун ўтказилган тадбирлар яхши самаралар берди.

Шаҳардаги барча районларда маршрутларни танлаш бўйича катта ишлар амалга оширилди. Қатнашчиларнинг состави белгиланди. Медицина хизмати, овқатланиш, маданий тадбирларни ўтказиш билан боғлиқ масалалар ҳал қилинди. Кўргазмали агитацияга алоҳида аҳамият берилмоқда. Чиройли афишалар тайёрлаб қўйилди. Улар бутун шаҳар бўйлаб тарқатилади. Ўз хоҳиши билан югуриш билан шуғулланаётганлар машқ ўтказаётган жойларга барчанинг саломатлик трассасида ўтказиладиган мусобақаларда иштирок этишга чақирувчи плакатлар осиб қўйилади.

Югуриш мусобақалари анъанавий бўлиб қолишини таъминлаш учун барча чоралар амалга оширилмоқда. Шунга эришиш керакки, қатнашчилар вақти-вақти билан эмас, мусобақаларда мунтазам иштирок этадиган бўлсинлар. Одамларнинг жисмоний тарбияга бўлган меҳрини ошириш учун рағбатлантириш лозим. Барча районларда махсус совринлар, дипломлар тайёрлаб қўйилди. Улар беллашув ғолиблари ва қатнашчиларига топширилади.

12 сентябрда ҳафтанинг энг асосий воқеаси бўлади. Шу куни В. И. Ленин номли майдонда югуриш баҳсларига старт берилади. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, бу оммавий мусобақада ўн беш мингдан зиёд ҳамшаҳримиз иштирок этади.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ХАЛҚЛАР ТИНЧЛИК УЧУН, ЯДРО ХАВФИГА ҚАРШИ КУРАШМОҚДАЛАР

Ер юзи халқлари иккинчи жаҳон уруши бошланган фожиали сана муносабати билан 1 сентябрь анъанавий Жаҳон тинчлик кунини «Ядро қуролига йўл йўқ», «Милитаристларнинг телбанамо режаларига йўл йўқ», «Тинчлик ва қуролсизланиш учун» шиорлари остида нишонладилар. Айни вақтда жаҳон касаба союзларининг шу йил февралида Гаванада бўлиб ўтган X конгрессининг даъвати билан биринчи марта касаба союзларининг тинчлик учун ҳаракат куни ўтказилди. Москва ва Гаванада, София ва Гамбургда, Ғарбий Берлин ва Токиода, планетамизнинг бошқа кўпгина шаҳарларида шу куни оммавий намойиш ва митинглар бўлиб ўтди. Унда меҳнаткашлар, бутун жаҳон жамоатчилиги ўзининг тинчликка бўлган иродаси мустаҳкамлигини, инсониятни термоядро ҳалокати гирдобига тортаётган АҚШ ва НАТО милитаристик доираларининг хавфли режаларига қарши кураш олиб боришга қатъий қарор берганликларини намойиш қилдилар.

Жаҳон жамоатчилиги планета узра ана шундай хавф пайдо бўлганлигини яхши англаб, қурол-яроғлар пойгасининг жиловлаб қўйилишига, ядро уруши хавфининг бартараф этилишига эришиш учун қатъий кураш олиб бормоқда. ГФР, Англия, Франция, Италия, Япония ва бошқа мамлакатларда ёзда бўлиб ўтган урушга қарши намойишларда юз минглаб кишилар қатнашдилар. 12 июль куни АҚШ тарихида биринчи марта бир миллиондан кўпроқ намойишчи Вашингтоннинг хавфли милитаристик йўлига қарши норозилик билдириш учун Нью-Йорк кўчаларига чиқди. Яқинда Америка конгресси вакиллар палатаси депутатларининг қарийб ярми сайловчилар кайфиятини ифодалаб, АҚШ ва СССР ядро қуролларини кўпайтирмаслик ва шундан кейин эса уларни қисқартира боришини ёқлаб чиқди.

Пентагон президент Рейганнинг кўрсатмасига мувофиқ ишлаб чиқаётган «сурункали» ядро уруши авантюристик планлари жаҳон жамоатчилиги қаҳр-ғазаби тўлқинини авж олдириб юборди. Бу эса АҚШ урушқоқ доираларининг жазаваси бутун дунё халқларини ташвишлантираётганлигидан далолат беради. Уларнинг норозилиги шу даража кенг кўлам касб этдики, АҚШ мудофаа министри Уайнбергер Американинг 30 редакцияси ва 40 та чет эл газетасига хат йўллаб, гўё Вашингтоннинг ҳозирги маъмурияти ядро урушини планлаштирмаётганлиги, балки «тинчликни сақлашга» интилаётганлигини исботлашга уринди. Бироқ фактлар жамоатчилик фикрини чалғитишга мўлжалланган бу гаплар бутунлай ёлғон эканлигини кўрсатмоқда.

Совет Иттифоқи ядро қуролини биринчи бўлиб қўлланмаслик тўғрисида бирёқлама тартибда мажбурият қабул қилганлигини бутун жаҳон жамоатчилиги қизғин қўллаб-қувватлаганлиги халқларнинг тинчликка ташна эканлигини, айниқса, яққол кўрсатди. Жаҳон жамоатчилиги Қўшма Штатлар ва бошқа ядровий давлатлар ҳам ўз зиммаларига ана шундай мажбурият олишларини тобора қатъийроқ талаб қилмоқда. Бу эса амалда ядро қуролини қонундан ташқари деб эълон қилиш, урушни инсоният ҳаётидан чиқариб ташлаш йўлида қўйилган муҳим босқич бўлган бўлур эди.

В. СЕРОВ.

ЯГОНА МАҚСАД БИЛАН

МУСОБАҚА—МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

МЕҲНАТ... Дунёдаги барча тилларда бу сўз бир жумла билан ифодаланар экан. Унинг икки маъноси йўқ. Меҳнат. Биргина сўздан иборат. Унинг мазмуни эса теран. Замин ва инсон, Ватан ва муҳаббат, она сўзлари каби улуғ ва бепоён. Беш йилда ўн йиллик планни бажарганлигимга сабабчи шу меҳнат эди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида республикамизнинг 5 мингдан ортиқ ишлаб чиқариш илғорларининг ўн йиллик планни уддалаганликларига ҳам уларнинг фидокорона меҳнати сабаб бўлган эди.

«СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта!» — Бутуниттифоқ ҳаракати қизғин тус олган шу кунларда социалистик мусобақанинг аҳамиятини ҳам алоҳида таъкидлаш керак. Нега деганда, бугунги кунда социалистик мусобақасиз, янги-янги ташаббусларсиз муваффақиятга эришиш қийин. Мусобақа — юксак кўрсаткичлар, катта зафарларнинг гарови бўлмоқда. Уни ташкил қилишнинг янги йўлларини топиш, хайрли усулларни қўллаш эса биз ишчиларга боғлиқ. Бу ҳақда КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорда шундай дейилган: «Мусобақани ташкил этиш савияси сабот билан оширилсин, у хўжалик механизмини такомиллаштириш билан узвий равишда боғлаб ривожлантирилсин. Мусобақанинг шонли анъаналари кўпайтирилсин, ҳар бир меҳнат коллективида янги резервларни ижодий равишда қидириб топиш, ўртоқларча ўзаро ёрдамлашиш, маҳсулот етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқлар ва олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун юксак масъулият, камчиликларга, меҳнат интизомини бузиш ҳолларига муросасизлик муҳити вужудга келтирилсин».

Мен шуни қувонч билан айтишга ҳақлиманки, бизда ана шундай меҳнат аллақачон вужудга келтирилган. Эришаётган муваффақиятларимизнинг ҳаммаси социалистик мусобақа туфайли қўлга киритилмоқда. Мусобақа асосида ҳафталик ва ойлик планларнинг бажарилиши 200 процентни ташкил этмоқда. Бригадамиз цехнинг Анатолий Громовой бошлиқ токарлар бригадаси билан мусобақалашмоқда. Кўрсаткичларимиз чакки эмас. Иккала бригада ўз имкониятлари даражасидан ҳам ошириб меҳнат қилмоқда.

Менинг ўзим «Подъёмник» заводининг ишчиси В. Бочков билан мусобақалашяпман. Иккаламиз ҳам бир беш йилликда ўн йиллик планни бажариш учун курашмоқдамиз. Бир беш йилликда икки беш йиллик ва ундан ҳам кўпроқ йил нормаларини бажариш ташаббуси билан чиққанлар сафида борлигимдан жуда мамнунман. Ташаббусимизнинг ижтимоий томонлари бор, албатта. Ташаббус — ижтимоий мазмун касб этмаса, у умумҳаракатга айланмай қолади. Бизнинг асосий ниятимиз — ўхшаш касбларни ўзлаштириш, ишнинг илғор методларини жорий этиш, мавжуд резервлардан фойдаланиш ва меҳнат унумдорлигини юксалтириш ҳисобига 1981—1985 йилларда икки беш йиллик топшириғини бажариш ҳамда маҳсулот сифатини тинмай яхшилаб боришдан иборат.

Еттилар ташаббуси қабул қилингандан буён ўтган вақт давомида эришган ютуқларим яхши бўлди. Бир ярим йилдан ортиқроқ вақт мобайнида ташаббусимизнинг — «Бугун кечагидан, эртага бугунгидан яхшироқ ишлайлик!» шиорига амал қилиб келдим. Бундан икки йил муқаддам слесарь-йиғувчилик касбини силлиқловчи касбига алмаштирган шогирдларим В. Кутилин ҳамда А. Ахмедшин билан ўнта силлиқлаш дастгоҳига хизмат қиламиз. Пахта тозалаш машиналари, шу жумладан, давлат Сифат белгиси билан завод ишлаб чиқараётган машиналар учун деталларга ишлов берамиз.

Бу ерда ишлаётганимга мана, ўттиз йилдан ошяпти. Бунинг жуда катта аҳамияти бор. Мастердан топшириқ олар эканман, дарҳол уни қандай қилиб тез ва сифатли бажариш ҳақида ўйлай бошлайман, меҳнатнинг қулай усулларини топаман. Технологияни такомиллаштириб, рационализаторлик таклифларини ўртага ташлайман. Иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланиш — менинг шахсий шиоримдир. Натижада бир сменада белгиланганидан икки баравар кўп иш бажаришга муваффақ бўляпман. Ўз қўлимдан чиққан буюмларга шахсий тамғамни қўяман. Айни кунларда 1983 йилнинг план топшириқларини бажариш арафасида турибман.

Мен ишлаётган 4-механика цехида заводда тайёрланаётган барча маркадаги машиналар учун деталлар ишлаб чиқарилади. Машиналарнинг сифатли бўлиши кўп жиҳатдан цехимиз коллективи тайёрлаётган деталларнинг сифатига боғлиқ. Шу боисдан ишлаб чиқарилаётган деталларнинг юқори сифатлилигини таъминлаш, бракка йўл қўймаслик — коллективимизнинг ягона мақсадидир. М. Мишериков, А. Громовой, В. Кутилин сингари тажрибали ишчиларнинг фидокорона меҳнати туфайли цехимиз ойлик ва квартал планларини бирлашма бўйича мудом ошиғи билан бажариб келмоқда. Цех машиналарга деталлар тайёрлаб бериш олти ойлик планини муддатидан илгари бажариш билан бирлашма коллективининг катта олқишига сазовор бўлди.

Заводимизда тайёрланаётган машиналар ҳар йили кўп миқдорда ўнлаб хорижий мамлакатларга экспорт қилинади. Хорижий буюртмачиларимиз сони ҳозир 40 дан ортиқ мамлакатни ташкил қилади. Ўтган йили чет эллик буюртмачиларга салкам 70 минг сўмлик машина ва эҳтиёт қисмлар жўнатдик. Машиналаримиз буюртмачиларга хуш келаётган экан, демак, ишларимиз чакки эмас. Аммо шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлашга тўғри келади. Муваффақиятлар билан бирга янада самарали ва сифатли ишлашга халақит бераётган нуқсонларни ҳам эсдан чиқармаслик керак. Моддий-техника таъминоти соҳасида ҳали талайгина етишмовчиликлар бор. Комплектлашган буюмлар, жумладан, подшипник ва бошқалар етказиб берилмаётганлиги учун ишда узилишлар рўй бермоқда. Бу ишлаб чиқариш планига салбий таъсир кўсатиши шубҳасиз. Бир қарашда жуда ҳам кичик, аммо оқибати катта зарарлар билан белгиланадиган бундай камчиликлар қанчалик тез бартараф қилинса, шунча яхши.

Маълумки, пахтанинг сифатли бўлишини таъминлаш республикамиз учун ҳам, мамлакат учун ҳам жуда муҳим масаладир. Партиянинг Озиқ-овқат программасида бу ҳақда алоҳида тўхталган. Ўртоқ Л. И. Брежнев ҳам Тошкентда бўлган чоғида бу масаланинг жиддийлигини таъкидлаб ўтган эди. Бу — биз ишлаб чиқараётган машиналарга ҳар томонлама боғлиқдир. Аммо конвейеримиздаги техника ҳозирги талабларга жавоб бермайди. Бу масала устида иш олиб бориш вақти етди менимча.

Яна ташаббусга қайтайлик. Ҳозир заводимизда бир беш йилликда ўн йиллик планни бажаришга бел боғлаган азаматлар анчагина. Уларнинг аҳду паймонлари бир, мақсадлари бир. Бу ҳам бўлса социалистик мусобақани авж олдириб, буюк Советлар мамлакатининг муборак 60 йиллик юбилейини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш, жамиятимиз тараққиётига ўз ҳиссаларини қўшишдан иборат.

Ўз корхонамда ана шу эзгу ҳаракатнинг кулоч ёйишига заррача бўлса-да хизматим сингган бўлса — мен ҳам мамнун бўлардим.

Т. ИГУМНОВ,
«Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси машинасозлик заводининг ишчиси, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери.

Тошкентдаги «Геологоразведка» тажриба-механика заводининг коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани тобора авж олдириб, баракали меҳнат қилмоқда. Корхона коллективи Озиқ-овқат программасининг амалга оширилишига ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга интиляпти. Ҳозир бу ерда Собир Раҳимов районига қарашли чорвачилик комплекси учун деталлар тайёрланмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг илғор ишчилари — моҳир токарлардан С. Маҳсумов ва В. Тхай.

М. Нуриддинов фотоси.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Наманган областидаги янги темир йўл шаҳобчаси қурилишида дастлабки метр ерга тупроқ солинди. Узунлиги 13 километр келадиган пўлат магистраль Андижон — Наманган темир йўли участкасини Жийдакапа қишлоғи билан боғлайди. Бу ерда ирригаторларнинг темир-бетон буюмлари заводи жойлашган, областдаги энг катта бройлер фабрикаси ишлаб турибди, норуда материаллар карьери қурилмоқда.

* * *

Ховос локомотив депосининг комсомол-ёшлар колоннаси беш йиллик бошидан буён 653 тонна дизель ёнилғини тежади. Мажбуриятга мувофиқ йил охиригача шунча миқдорда ёнилғи тежаш мўлжалланган эди. Тежамкорлик режимига қатъий риоя қилиш, энг яхши машинистларнинг тажрибаси кенг тарқатилганлиги, локомотивларнинг техника жиҳатидан бенуқсон ишлашини доимо назорат қилиб бориш туфайли муваффақиятга эришилди. Колонна коллективи ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, йил охиригача яна юз тонна ёнилғи тежашга аҳд қилди.

* * *

Чортоқ район марказида янги автовокзал очилди. Бу ерда қулай кутиш заллари бор, турли киосклар, буюмларни сақлаш камераси ишлаб турибди. Энди Наманган область автостанциялари ҳар куни 15 минг пассажирга хизмат кўрсатмоқда.

* * *

Жиззах районидаги янги Учтепа посёлкасида «Ленинград» савдо маркази дастлабки харидорларни қабул қилди. Бу ерда жамоат марказини қуриш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу марказда магазинлардан ташқари, маиший хизмат корпуси, кафе ва бари бўлган ресторан бор. Бундай комплекс иншоотларни қуриш Жиззах областидаги кўпгина янги посёлкаларда ҳам қуриш кўзда тутилмоқда.

* * *

Зарафшон шаҳрига кираверишдаги ГАИ пости теварагидаги қақраб ётган дашт ўртасида яшнаб турган воҳа пайдо бўлди. Автоинспекторлар бу ерда ўз кучлари билан юзлаб мева ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқаздилар, полиз экинлари экдилар, гуллар ўтқаздилар. Зарафшон автоинспекциясининг ходимлари барча автомобиль магистралларида ўз постларининг атрофини кўкаламзорлаштиришга қарор қилдилар.

[ЎзТАГ].

Озиқ-овқат программасининг бўғинлари

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БАЛИҚ КОНВЕЙЕРИ

«КЎЛ-ҲОВУЗ БАЛИҚЧИЛИГИНИ ИНТЕНСИВЛАШ АСОСИДА ЎН ЙИЛ МОБАЙНИДА БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИКЛАРИДА ТОВАР-БАЛИҚ ЕТИШТИРИШ ТАХМИНАН 3 БАРАВАР КЎПАЙТИРИЛСИН».

(СССР нинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасидан).

Жиззах даштида мамлакатдаги жуда катта Арнасой кўл-товар хўжалиги ишга туширилди. 320 квадрат километр майдонни эгаллайдиган бу кўл оқава сувлардан қуриқ ўлкада пайдо бўлган Тузкон кўли негизида барпо этилди. Кўлнинг пайдо бўлиши даштнинг ўзига хос манзарасини тез ўзгартириб юборди. Унинг соҳилларида ўрмонлар барпо этилди. Бу ерга ёввойи ўрдак, ғозлар учиб кела бошлади. Тузкон балиқчилар мириқиб ҳордиқ чиқарадиган жойга айланди.

Республика мелиораторлари билан балиқчилари бу кўлда лаззатли гўштни саноат усулида етиштиришнинг илғор формасини бир неча йил мобайнида жорий этдилар. Бунинг учун катта иш қилинди. Дамба ва канал, сув ўтказиш иншооти қурилди. Шу тариқа кўлдаги сув сатҳини тартибга солиб туриш мумкин бўлди, балиқ боқиш ва овлаш енгиллашди. Тузконнинг ўзлаштирилиши балиқ етиштиришни кўпайтиришга, Ўзбекистондаги балиқ турларини хилма-хил қилишга салмоқли ҳисса қўшади. Бу ерда 200 гектар ерни эгаллайдиган ва чавақ балиқлар учун табиий сув ҳавзасини таъминлайдиган кучли балиқ ўстириш хўжалиги вужудга келтирилди. Ҳар йили баҳорда унга неча ўн минглаб турли балиқ чавақлари келтириб ташланади. Кўлларда балиқ етиштириш учун чиқим камроқ бўлади: унга мунтазам равишда ўғит ташлаб турилса бас, бу нарса сув ўтлари ва планктоннинг ўсишини жадаллаштиради. Шу тариқа сув ости салтанатининг жониворлари учун табиий озуқа базаси вужудга келади. Омихта ем сарфлаш кескин камайтирилади.

Хўжаликда кўл сувининг химиявий таркибини ва ундаги туз миқдорини кузатиб турадиган мутахассислар группаси ишламоқда. Балиқчилик бригадалари ташкил этилди, уларнинг ихтиёрига балиқ боқиш ва овлашни осонлаштирадиган техника воситалари бериб қўйилган. Ҳар кеча-кундузда икки тонна дудланган ва қуритилган балиқ тайёрлаб берувчи комплекс ҳам бор. Хўжалик ходимлари учун кўлнинг хушманзара соҳилида Наврўз деб аталган балиқчилар посёлкаси қурилди.

Арнасой кўл-товар хўжалигининг ташкил этилиши Ўзбекистон балиқчиларининг КПСС Марказий Комитети 1982 йил май Пленуми қарорларига амалий жавобидир. Шу йилнинг ўзидаёқ ёш хўжалик коллективи савдо тармоғига 18 минг центнердан кўпроқ, яъни табиий сув ҳавзасини ўзлаштиришга киритилган беш йил аввалги йилга нисбатан тўрт баравар зиёд турли нав балиқ жўнатиш мўлжалланмоқда.

Ўзбекистон балиқчилари аҳолини «Кўл инъомлари» билан янада тўла-тўкис таъминлаш учун кўпгина тадбирларни белгиламоқдалар. Ҳозир республиканинг ҳамма областларида тўла системали балиқ хўжаликлари ишлаб турибди. Ҳозирги беш йилликда сунъий сув ҳавзаларининг жами майдони икки минг гектар ортади. Чиноздаги республикада биринчи балиқ омихта еми ишлаб чиқарувчи заводнинг маҳсулоти ҳам кўл ва ҳовузлар маҳсулотини кўпайтиришга ёрдам беради. Келгуси йилнинг ўзидаёқ бу корхона ҳамма ёшдаги балиқлар учун тўйимли озиқ бера бошлайди. Заводнинг лойиҳа қуввати ўзлаштирилгач ҳар йили у 32 минг тонна ғоят балиқбоп омихта ем ишлаб чиқарадиган бўлади.

Балиқ маҳсулотларининг турини кўпайтириш ва талабни тўла-тўкис қондириш учун беш йиллик мобайнида Тошкент области, Хоразм ва Андижон балиқ саноати бирлашмаларида учта йирик қайта ишлаш комплексини ишга тушириш мўлжалланмоқда. Технология жараёнларини механизациялаш балиқни қайта ишлашдаги меҳнат унумдорлигини тўрт баравар кўпайтириш имконини беради. Янги заводларнинг бири — балиқчидаги балиқ заводи шу йилнинг ўзидаёқ маҳсулот бера бошлайди. Тошкент шаҳри ва областининг аҳолиси совуқ ва иссиқ усулда дудланган балиқдан ташқари янги балиқдан хилма-хил чала тайёр маҳсулотлар ола бошлайди.

Балиқ хўжалигининг меҳнатчилари ишлаб чиқаришни янада интенсивлаш, кўл-ҳовуз хўжаликларини кенгайтириш, табиий ҳавзаларни кўпайтириш йўли билан республикада балиқ етиштиришни бир ярим баравар кўпайтириш ва уни 1985 йилгача 280 минг центнерга етказиш режаларини белгилаб олдилар.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

КЎП ЁҚЛАМА ҲАМКОРЛИК

БАНГАЛОР. Ҳиндистон Республикаси мустақиллигининг 35 йиллигига ҳамда Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартноманинг 11 йиллигига бағишланган Ҳиндистон—Совет дўстлиги ойлиги ниҳоясига етмоқда. Ойликда тантанали йиғилишлар ва оммавий маросимлар ўтказилиб, икки мамлакат ўртасида муваффақиятли ривожланиб бораётган муносабатларнинг, улар ўртасидаги кўпёқлама ҳамкорликнинг натижалари чиқарилмоқда.

Бу ерда Ҳиндистон фан институтининг директори доктор С. Рамасешан ТАСС мухбири билан суҳбатда Ҳиндистон олимлари билан совет олимлари ўртасидаги ҳамкорлик Ҳиндистон фани ва миллий экономикасини ривожлантириш билан боғлиқ кўпдан-кўп вазифаларни ҳал этишда ёрдам бермоқда деди. Ҳиндистон—Совет илмий ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланаётганлигидан ҳурсандмиз, деди олим. Совет Иттифоқи илм-фаннинг бир қанча соҳаларида, жумладан, космосда, химия, минералогия ва кристаллографияда жаҳондаги етакчи мавқеларни эгаллаб турибди. Совет олимлари ўз кашфиётларини ҳамиша биз билан бажонидил баҳам кўриб келмоқдалар.

Космос соҳасида таниқли мутахассис доктор Т. Нанжунда Рао гапириб, Совет Иттифоқи билан космик фазони тинчлик мақсадларида ўзлаштиришдаги ҳамкорлик Ҳиндистонга жуда катта амалий ёрдам кўрсатиб келди ва кўрсатмоқда, деди. Бу гап жумладан, метеорологияга ва муссонларни тадқиқ этишга тааллуқлидир. Ҳиндистон учун бу катта иш. Биз совет олимлари ва техникларидан беҳад миннатдормиз, уларнинг ёрдами билан дастлабки сунъий ер йўлдошларимизни учирдикки, улар Ҳиндистон тарихида янги бир босқични очиб берди, деб таъкидлади ҳинд олими.

«Ҳиндистон—Совет дўстлигининг бақувват дарахти яхши ўсиб янги-янги илдизлар отмоқда», — деди Бангалор университетининг вице-канцлери доктор М. Н. Вишванатхайя. Университетимизнинг кўпгина студентлари Совет Иттифоқида ўқишни давом эттириб, у ерда жуда яхши таълим олдилар, деди у. Бангалор университетининг студентлари ва муаллимлари Москва, Киев ва Ленинград университетларини миннатдорчилик билан эслайдилар. Биз Совет Иттифоқи Ҳиндистоннинг ҳамиша содиқ ва изчил дўсти бўлиб келганлигини ғоятда қадрлаймиз.

РЕКОРД ДАРАЖАДА

ВАШИНГТОН. Америка ёшлари ўртасида ишсизлик рекорд даражага етди. АҚШ меҳнат министрлигининг бу ерда эълон қилинган маълумотларига кўра, 16 ёшдан то 21 ёшгача бўлган йигит ва қизлар ўртасида ишсизлик даражаси шу йилнинг июль ойида 19,7 процентни ташкил этди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3,7 процент кўпдир. Шу билан бирга негр ёшлари ўртасида ишсизлик даражаси 1981 йилнинг июлидаги 36,7 процентдан 1982 йилнинг июлида 40,2 процентга етди.

Апрель революцияси вазифаларини амалга ошириш учун курашда эркаклар билан бир қаторда афғон хотин-қизлари ҳам фаол иштирок этишяпти.

СУРАТДА: Афғонистон хотин-қизлар демократик ташкилоти вилоят комитетининг раиси Салмо Башардўст. Мактабни тугатганидан сўнг у Халқ Демократик партиясининг чақириғига мувофиқ хотин-қизлар ўртасида революциянинг мақсад ва вазифаларини тушунтириш мақсадида Ғазнага келган.

М. Олимов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ЖИНОЯТЧИЛИК КЎПАЙМОҚДА

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатларда жиноятчилик юксак даражада турибди. Федерал тафтиш бюросининг йиллик докладига кўра, 1981 йил мамлакатда 13 миллионтадан кўп жиддий жиноятлар қилинган. Бултур мамлакатда ўртача ҳисобда ҳар 24 секундда хавфли жиноят бўлиб турган, ҳар 26 минутда эса қотиллик бўлган. Талончилик айниқса кўп — 5 процент кўпайганлиги докладда айтилади. Бу талончиликлардан кўрилган умумий зарар 382 миллион доллар бўлган.

Си-Би-Эс радио компаниясининг мухбири мана шу маълумотларни шарҳлар экан, америкаликлар доимо ҳадиксираб яшаётганликларини, АҚШ эса жиноятчилик даражаси жиҳатидан ғарбдаги бошқа мамлакатлар орасида ҳамон аянчли биринчиликни ушлаб турганлигини таъкидлайди.

КОЛУМБ ТЎҒРИСИДА ТЕЛЕФИЛЬМ

РИМ. Таниқли Италья кино режиссёри Альберто Латтуада буюк денгизчи ҳаётига бағишланган кўп серияли «Христофор Колум» телевизион фильми устида иш олиб бормоқда.

1983 йилнинг охиригача тугаллаш мўлжалланган фильм Марказий Америкада, Испания ва Мальтада суратга олинади. Мальтада Колумбнинг машҳур учта кемаси макетини барпо этиш мўлжалланмоқда. Картинанинг еттита сериясидаги асосий ролларни 30 дан ортиқ актёр ижро этади.

Бу фильм машаққатли ҳаёт кечирган инсон ҳақида ҳикоя қилади. У янги дунёни кашф этишга бўлган бекиёс иштиёқи билан бошқалардан ажралиб турар эди, деди журналистларга А. Латтуада.

«ҲАР ТАРАФЛАМА МАДАД КЎРСАТИШ ЗАРУР...»

ЛОНДОН. Бу ерда чиқадиган «Стрейт лефт» журналида Англия парламентининг лейбористлар партиясидан депутати Рональд Браун қуйидагиларни ёзади: «Афғонистон Демократик Республикаси халқи амалга ошираётган прогрессив ўзгаришларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш зарур. Афғонистон революцияси ва мазкур мамлакатда ўтказилаётган islоҳотлар жуда катта аҳамиятга молик воқеадир». Рональд Браун Буюк Британиядаги бир қанча жамоат ва касаба союз ташкилотларининг вакиллари билан биргаликда Афғонистон Демократик Республикасига сафар қилган эди.

Афғонистонда бўлишим ана шу мамлакат халқи «мавжуд проблемаларни бартараф этиб, собитқадамлик, зўр ташаббус ва ғайрат билан янги ҳаёт қураётганлиги»га шахсан ишонч ҳосил қилиш имкониятини берди, деди парламент аъзоси. Бабрак Кармал ҳукумати Афғонистоннинг индустриал базасини ривожлантириш соҳасида жадал ишлар олиб бормоқда. Совет Иттифоқи саноат корхоналари ва кооперативларини барпо этишда афғон халқига катта ёрдам бермоқда. Кобулда ғарбдаги бир қанча мамлакатлар савдо-саноат доиралари вакилларини ҳам учратиш мумкин.

Афғонистонда ҳаёт тўла ва батамом нормал изга тушди, деб айтиш ҳали эрта, албатта, деди Р. Браун. Реакцион унсурлар ёш республикага ҳар жиҳатдан халақит беришга уринмоқдалар. Босмачи гуруҳларнинг аъзолари — давлат жиноятчилари ёки мутаассиблардир, деб уқтиради Р. Браун.

Мамлакатда совет қўшинларининг чекланган қисмлари иштирок этаётганлигига келганда, бизга шуни таъкидлашдики, Афғонистон Демократик Республикаси суверенитети ва хавфсизлигига ташқаридан хатар тугаши билано́қ совет қўшинлари мамлакатдан чиқиб кетадилар, деб таъкидлади Англия парламентининг аъзоси.

«Совет Иттифоқи— араб халқлари томонидадир»

ДАМАШҚ. Совет Иттифоқи Сурия ва бошқа араб халқларининг Исроил агрессив кирдикорларига қарши олиб бораётган курашида уларнинг томонида турибди. СССР принципиал позицияни эгаллаб келмоқда, у Тель-Авивнинг араб территорияларини оккупация қилиб турганлигини қораламоқда ва фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқлари юзага чиқарилишини талаб қилмоқда, деди Сурия президенти Ҳафиз Асад Ғарбий Германиянинг «Штерн» журнали мухбири билан суҳбатда.

Қўшма Штатлар эса Исроилга сиёсий мадад, чекланмаган миқдорда ҳарбий ва иқтисодий ёрдам бермоқда, ана шу туфайли Тель-Авив ўзининг агрессив ҳужумларини амалга оширмоқда, деб уқтирди у.

Ҳ. Асад Ливандаги вазиятга тўхталиб, Исроил шу мамлакатни оккупация қилиб туришни давом эттириш, ёҳуд бошқача усул билан у ерда ўзининг ҳукмронлигини ўрнатиш ниятида эканлигини қайд этди.

Исроил агрессорлари, деб давом қилди Сурия президенти, қарийб, уч ой мобайнида Ливанда ажал уруғини ёғдириб, вайронгарчиликлар келтирдилар, шу тариқа террорни давлат сиёсати даражасига чиқариб қўйдилар. Ўн минглаб қариялар, хотин-қизлар ва бошқалар қириб ташланганлигини терроризмдан бошқа нарса деб бўлмайди.

Сурия, деб таъкидлади у, БМТ резолюцияси асосида Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик ўрнатилишини истайди ҳамда фаластинлик араб халқининг мустақил давлат барпо этиш ҳуқуқини қўллаб-қувватлайди. Аммо Исроил уруш қилмоқда, арабларни ўз ҳукмига бўйсундиришга ва уларни таслим бўлишга мажбур этишга интилмоқда. Бироқ агрессорнинг экспансиячилик режалари рўёбга чиқмаслиги муқаррардир, деб уқтирди Ҳ. Асад.

Тель-Авивнинг режалари

ЖАЗОИР. Ливан миллий ватанпарварлик ҳаракатининг таниқли сиёсий арбобларидан бири Надим Абдуссамад Жазоирда чиқадиган ҳафталик «Альжери-актюалите» газетасининг мухбири билан суҳбатда Исроил босқинчилигига қарши кураш ҳозирги вақтда бутун Ливан халқининг бош проблемаси эканлигини айтди. Мамлакат аҳолисининг ғоят кенг табақалари буни тушуна бошладилар, деди у.

Исроил босқинидан кузатилган мақсад Ливан экономикасини хонавайрон қилишдан, бизнинг мамлакатимиз Яқин Шарқда ўйнаб келган ролни йўққа чиқаришдан, уни Кэмп-Дэвид битимларига жалб этишдан ва мамлакат территориясининг жанубий қисмини қўшиб олишдан иборатдир.

Исроил Миср билан тузилган шартномага ўхшаш сулҳ шартномасини имзолашга Ливанни мажбур этиб, сўнгра унинг амал қилишини региондаги барча араб давлатларига ёйишга интилмоқда, деб уқтирди Н. Абдуссамад. Бу эса Америка компаниялари билан чамбарчас боғланган Исроил капиталига эшикларни очиб қўйиш имконини беради.

«Коммунизмни ўрганайлик» икки томли нашри босмадан чиқди. «В. И. Ленин, КПСС комсомолга партия раҳбарлиги тўғрисида» номли биринчи китобга В. И. Лениннинг комсомолга,

Коммунизмни ўрганайлик

ёшларга партиявий раҳбарлик масалаларига оид мақолалари, нутқлари, хатлари ва билдирган фикрлари, КПСС нинг ҳужжатлари ва материаллари киритилган. Буларда партиянинг комсомолга раҳбарлик принциплари, форма ва методлари кўрсатилган, ёш авлодни революцион, коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасида партиянинг фаолияти акс эттирилган, КПСС нинг энг яқин ёрдамчиси ва резерви бўлмиш ВЛКСМ нинг роли намойиш қилинган.

«Л. И. Брежнев. Ёшлар коммунизм қуради» номли китоб тўпламнинг иккинчи китобидир. Бу китобда Л. И. Брежневнинг докладлари, нутқлари, табрикномалари, эсдаликлари тўлиқ ёки қисман эълон қилинган. Буларда ВЛКСМ, совет ёшларининг ҳозирги босқичдаги асосий вазифалари ва ишининг йўналишлари белгиланган бўлиб, В. И. Лениннинг «Коммунизмни ўрганайлик» деган васиятининг ривожланган социалистик жамият шароитига тадбиқан мазмуни кўрсатиб берилган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти босиб чиқарди.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ

Тошкент тарихини биласизми?

«ОҚШОМ» АНКЕТАСИ САВОЛЛАРИГА КЕЛГАН ЖАВОБЛАР

ҚИРҚ ҲУНАР ҲАМ ОЗ...

Тошкентнинг ўтмиш қиёфаси — гуваланкли ва синчли уйлар, қингир-қийшиқ ва чанг кўчаларда аравани базўр тортаётган от ва эшаклар, баққолларнинг қутичадек дўконлари, жувозхона ва тегирмонлар, машаққатли меҳнатдан ранги заъфарон бўлган косиблар, тўқувчилар, кулоллар, мисгарлар, мўйначилар, бўёқчилар... Инқилобдан илгари Тошкент деганда кўз ўнгимизга ана шундай мунгли манзара келади. Илгари Тошкент асосан ҳунармандчиликнинг ҳар хил турлари, ташқи ва ички савдо ҳамда деҳқончилик билан шуғулланар эди. Тарихий маълумотлар ва кўча-маҳаллаларнинг топонимик номига қараганда, ҳар бир касб билан шуғулланувчи одамлар шаҳарнинг муайян бир қисмида яшар эдилар. Чунончи, Охунгузар, Парчабоб ва Жангоҳ маҳаллаларининг аҳолиси савдогарчилик ва ҳар хил ҳунармандчилик билан шуғулланар эди; Тахтапул, Себзор, Лабзак, Чувалачи, Қорасарой аҳолисининг кўпчилиги деҳқонлардан иборат эди.

Шайхантоҳур даҳасида асосан дегрез, эгарчи, тўқувчи, жувозкашлар яшар эдилар. Себзор даҳасида бўёқчилар, тўқувчилар, этикдўзлар истиқомат қилишган. Кўкча даҳасида кўнчилар, этикдўзлар, Бешёғоч даҳасининг чеккаларида ғишт қуювчилар ва бошқа касб-кор кишилари яшар эдилар.

Тошкент ҳунармандчилик ишлаб чиқариши қай даражада ривожланганлигини хилма-хил ҳунармандчилик буюмлари сотиладиган дўконлар сонига қараб ҳам билиш мумкин эди. Чунончи, тарихий маълумотларга кўра, шаҳарнинг марказий бозорида тароқ, ангишвона ва бошқа майда буюмлар сотиладиган 150 та дўкон, олача, чит, бўз, гулли чит, рўмол ва пўстин сотиладиган 100 дан ортиқ дўкон, этик, махси, ковуш сотиладиган 100 га яқин дўкон тақа, ҳалқа, мих, ўроқ, арра ва бошқа буюмлар сотиладиган 60 га яқин дўкон, беқасам астарли газлама, чачвон сотиладиган 60 дўкон, сағри кўни сотиладиган 50 та дўкон, кигиз, арқон, қоп, от-арава анжомлари: қамчин, хуржин, тасма сотиладиган 30 та дўкон, мисқозон, чўмич, обдаста, чойнак, қумғон, жом ва бошқа мис буюмлар сотиладиган 32 та дўкон, эгарлар сотиладиган 30 та дўкон, шағам ва совун сотиладиган 20 та дўкон, пичоқ сотиладиган 20 та дўкон, чилим, сархона ва тамаки сотиладиган 20 та дўкон, заргарлик буюмлари сотиладиган 20 та дўкон, гилам ва кўрпа сотиладиган 10 та дўкон, идиш-товоқлар сотиладиган 10 та дўкон бўлган ва ҳоказо.

Мана шу дўконларда сотиладиган буюмларни асосан тошкентлик усталар ишлаганлар, бироқ уларнинг бир қисми — гилам, шойи ва баъзи нимшойи газламалар, қисман бўз, гулли чит, кўрпа, тўнлар Бухородан, шойи ва баъзи нимшойи ҳамда ип-газламалар Қўқон ва Марғилондан, Ғулжадан, «булғори»-кўн, металл буюмлари, қанд Россиядан келтирилар эди.

Тарихий манбаларнинг ёзишича, 1867 йили Тошкентда 126 та тегирмон бўлган. Шаҳарнинг ёлғиз Кўкча даҳасида 22 та ёғ-жувоз, 14 та тегирмон, 5 та обжувоз, 341 та кўнчилик устахонаси, 218 та этикдўзлик ва мўйнадўзлик, 59 та темирчилик устахонаси, 6 та ғишт хумдони, 7 та кулолчилик устахонаси бўлган.

Шуни айтиш кераккн, устахоналар ва косибчилик корхоналарининг унумдорлиги паст даражада бўлган, тегирмон ва обжувозлар эса қишда ариқларда сув камайиб кетиши туфайли ишламаган.

Темирчилар одатда айрим буюмларни ишлашга ихтисослашганлар, уларни бир қисми фақат тақа ва тақалашда ишлатиладиган михлар, бошқалари темир асбоблар (кетмон, болта ва бошқа асбоблар), учинчилари эшик ва сандиқларга ҳалқа-занжирлар, отлар учун жилов, сувлиқ ясаганлар ва ҳоказо.

Биринчи жаҳон уруши арафасида олинган статистик маълумотга қараганда, Фарғона, Самарқанд, Тошкент ва Тошкент уездида 31 минг 435 та ҳунармандчилик ишхоналари бўлиб, уларда 58 минг 858 киши ишлатганлиги айтилади. Бу статистик маълумотлар Тошкент шаҳрида бир неча ўн минг ҳунарманд мавжудлигини кўрсатади.

Ҳунармандчилик д а асосан эркаклар ишларди, лекин бу касбларда хотин-қизлар ҳам оз эмас эди. Хусусан якка ҳунармандлар ишида оила аъзоларининг қатнашиши катта бўлган ва кўпчилик ҳунар хотин-қизлар меҳнатисиз бўлмаган. Масалан, бўз, шойи, атлас тўқишда, кийим-кечак тикишда, каштачиликда, дўппи, телпак, пўстин, чопон тикишда, пахтадан, пилладан ип тортишда, ипни калавалашда, кигиз босишда, намат, шолча, гилам тўқишда, кўрпа қавиш, жун титишда ва бошқа қатор ҳунарларда хотин-қизлар иштироки катта бўлган.

Тошкент ҳунармандлари ўлка ҳунармандлари қатори дегрезлик, мискарлик, заргарлик, тўқимачилик, пиллачилик, кўнчилик, кулолчилик, бинокорлик, темирчилик, аравасоз, дурадгор, ёғочсоз, ганчкор, маҳсидўзлик, ковушдўз, телпакдўз, қулупчи, тунукасоз, темирчи, совунгар, пичоқчи, читгар, каштачи, новвойчилик, сомсапаз, шакарпаз, тегирмончи, жувозкаш, ошпаз, бўйрасоз ва ҳунарнинг бошқа турларида меҳнат қилиб келардилар.

Косиб-ҳунармандларнинг шаҳарда жойланишлари шу билан характерли эдики, бир касбга мансуб бўлган ҳунармандларнинг асосий қисми тарқоқ ҳолда эмас, балки бир ерда, бир маҳаллада меҳнат қилардилар, шунинг учун ҳам шаҳарнинг жуда кўп маҳаллалари ўзида ишлаб турган ҳунармандларнинг касбларига кўра номланарди. Масалан, Тошкент маҳаллалари: пичоқчи, ўқчи, дегрезлик, заргарлик, маҳсидўзлик, читгарлик, эгарчи, кўнчилик каби номлар билан юритилиши бунинг жонли шоҳидларидир.

Жамиятда каттагина нуфузни ташкил қилган бу косиб-ҳунармандлар социал-синфий жиҳатдан бир хил эмасдилар, яна улар ўзларининг ҳунармандчиликда тутган мавқелари билан бир неча социал группаларга бўлинар эдилар: ҳунарманд-хўжайинлар, якка ҳунармандлар, халфалар, шогирдлар бўларди.

Косиблар ҳафтада бир кун — жума кунлари дам олиб, буни ҳам чойхонада ёки «қўл берган» эшон эшигида, зикирхонада, масжидларда ўтказишар эди. Антисанитария шароитида хизмат қилганликлари ва турмушлари оғир бўлганлиги учун ҳунармандларнинг кўринишлари касалчан, рангпар, жисмоний заиф бўлиб кўринардилар.

Умуман, косиб-ҳунармандлар феодализм шароитида фақат қўл билан оғир меҳнат қилар эдилар, ишлаб чиқариш техникаси тубдан содда эди, жуда кам ҳақ олардилар. Улар доимо хўжайин ва усталардан қарздор эдилар, оила ҳаёти камбағалликда, доим танқисликда ўтарди.

Ҳунарманд-косиблар узоқ вақт бир корхонада меҳнатда бирга бўлганликлари учун уларнинг орасида дўстлик, ҳамжиҳатлик бир мунча кучли эди. Улар тўй-маъракаларда бир-бирларига яқиндан ёрдам берардилар, кези келганда бирга, коллектив бўлиб дам олардилар, косиблар орасида ўз тенгқурлари, ҳамкасблари ўртасида гап-гаштак, тўкма каби кўнгил очиш йиғинлари кўп бўларди.

Ҳунарманд-косибларнинг шунчайин ҳам оғир-камбағал турмушлари аянч аҳволда эди. Ўлка Россияга қўшилгандан сўнг Туркистонга, айниқса Тошкентга ички Руссия саноат моллари ёғилиб кела бошлади, маҳаллий ҳунармандларнинг кўп моллари касодга учрайди, булар саноат моллари билан рақобат қилишдан ожиз эди. Устакор корхона эгалари аста-секин капиталистлар сафини тўлдириб борган сари, халфа, шогирдлар ишсизлар қаторини тўлдириб борди, ниҳоят булар Туркистонда пайдо бўлаётган саноат ўчоқлари учун ишчи кучига айланиб кетди.

Ф. ОРИПОВ,
Б. АМИНОВ,
тарих фанлари кандидатлари.

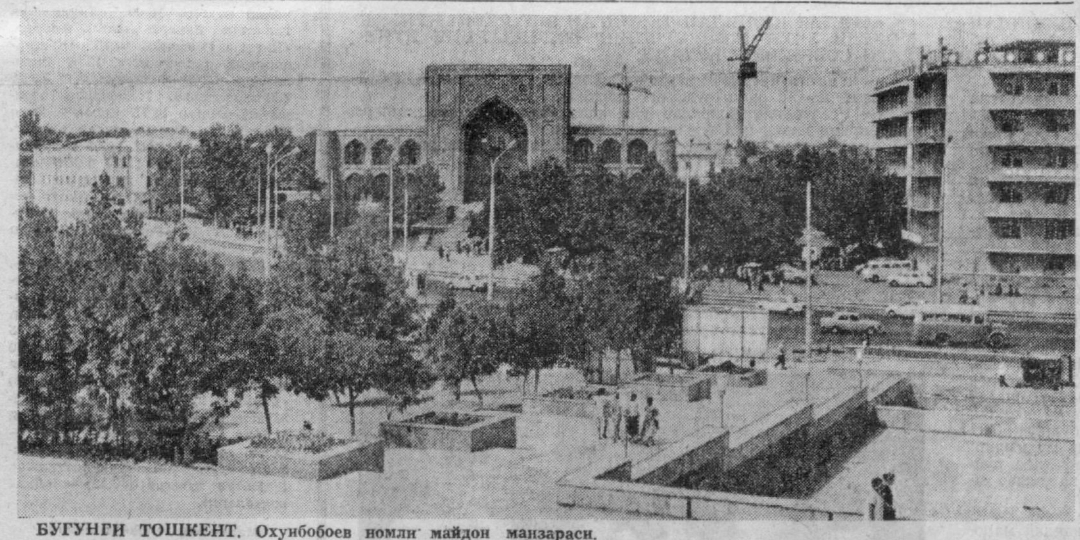

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Охунбобоев номли майдон манзараси.

М. Нуриддинов фотоси.

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛИГИДА

●

Инженерлар билан ҳамкорликда

Ўзбекистон металлургия комбинатида ишлаб чиқариладиган буюмларнинг устини сир билан қоплаш сермеҳнат жараённи машиналар зиммасига юклади. Тўрттa ярим автомат халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган цех ишчи хотин-қизлари катта группасининг қўл меҳнатини енгиллаштирди.

Цехдаги врач-инженерлар бригадаси меҳнат шароитини яхшилашга кўмаклашди. Шу бригада ташаббуси билан бу ерда янги техника жорий этилди.

Медиклар ва инженерларнинг таклифига биноан цехда ҳаво совутиш аппарати созланди. Бу аппарат ёзнинг саратон кунларида кенг истеъмол қилинадиган молларни ишлаб чиқаришда меҳнат самарадорлигини ошириш имконини беради. Бригада қабул қилган шу ва бошқа тадбирлар яхши натижалар берди. Йил бошидан буён бу ерда меҳнаткашларнинг бетоб бўлиши етти процент қисқарди.

Врач-инженерлар бригадалари корхонанинг бошқа цехларида ҳам ишламоқда. Бу бригадалар ташаббусига мувофиқ 240 ўринли касалхона барпо этилди, янги санаторий-профилакторий қурилиши бошлаб юборилди.

* * *

Даволаниш ва дам олиш учун

Низомий номидаги Тошкент педагогика институти студентлари ва ўқитувчиларининг саломатлиги посбонлари — медиклар икки баравар кўпайди. Бу ерда турли профилдаги малакали врачлар, тажрибали ҳамширалар билан таъминланган санаторий-профилакторий ишга тушди. Шифохона бир вақтнинг ўзида 120 кишини қабул қила олади. Педагоглар ва студентлар машғулотлардан ажралмаган ҳолда бу ерда даволаниб, дам олишлари мумкин.

Янги ўқув йилида рус тили ва адабиёти республика педагогика институтининг студентлари ва ўқитувчилари ҳам ўз профилакторийларига эга бўлишди. Ҳозир Ўзбекистондаги педагогика институтлари ҳузурида олтита санаторий-профилакторий ишлаб турибди. Яқин вақт ичида бундай профилакторийлар Қарши, Андижон ва Хоразм пединститутларида ҳам очилади. Беш йиллик охиригача эса республикадаги 14 та педагогика олий ўқув юртининг ҳаммаси студентлар шифохонасига эга бўлади.

(ЎзТАГ).

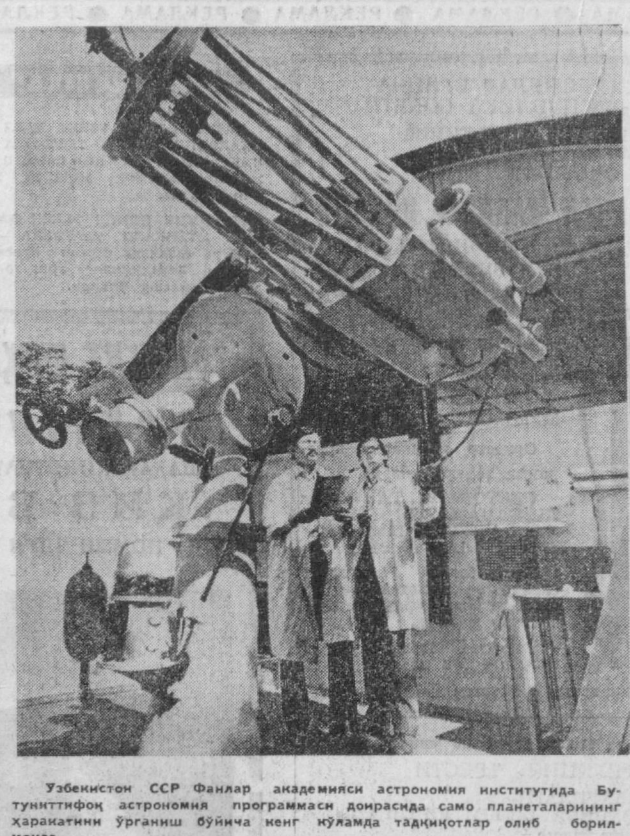

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси астрономия институтида Бутуниттифоқ астрономия программаси доирасида само планеталарининг ҳаракатини ўрганиш бўйича кенг кўламда тадқиқотлар олиб борилмоқда.

СУРАТДА: само жисмларини кузатиш учун телескопни созлаш пайти.

В. Сироткин фотоси.

БУТУН ДУНЁНИНГ ХИМИЯСИ

Замонавий химиянинг имкониятлари чиндан ҳам чексиз. Бу тармоқнинг илм-фан билан мустаҳкам ҳамкорликда яратган материаллари, жараёнлари халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида қўлланилмоқда. Куни-кеча Москвада очилган «Химия—82» халқаро виставкаси химиянинг сўнгги ютуқларини яққол тасвирлайди.

Пойтахтнинг энг катта кўргазма комплекслари —Красная Пресня ва «Сокольники» парки павильонлари 27 мамлакатнинг мингга яқин корхона ва фирмаси юборган маҳсулот учун меҳмондўстлик билан бериб қўйилди. Бу қадар мўътабар халқаро кўрик мамлакатимизда биринчи маротаба ўтказилмоқда.

Бу виставкани ўтказиш учун СССР пойтахти танлаб олинганлиги бежиз эмас. КПСС XXVI съезди қарорларига биноан ҳозирги беш йилликда химия илдам суръатлар билан ривожланиб, халқ хўжалигининг барча тармоқлари техника тараққиёти учун пухта негиз яратиб бермоқда.

Жаҳон кўригидаги энг катта кўргазма — мамлакатимиз бўлимининг материалларини тайёрлашда қирқтадан кўпроқ министрлик ва идора қатнашди. Барча иттифоқдош, кўпгина автоном республикалар индустриянинг етакчи тармоқларидан биридаги ажойиб ютуқларни намойиш этмоқдалар. Бу соҳадаги техника тараққиётининг юксак суръатлари —илм-фан билан самарали интеграция натижасидир.

Қардош социалистик мамлакатлар химия индустрияси билан ҳамкорлик — шу тармоқдаги техника тараққиётининг доимий резервларидан биридир. Виставкага қўйилган кўпгина материаллар биргаликдаги лойиҳалар қандай амалга оширилаётганини, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программаси турмушга тадбиқ этилаётанини тасвирлайди.

Австрия, Италия, Финляндия, Франция, ГФР, Швеция, Япония, бошқа бир қанча капиталистик мамлакатларнинг етакчи химия фирмалари кўрикка мазмундор бўлимлар тайёрлаганлар. Виставка бутун дунёнинг савдо-саноат доиралари бизнинг мамлакатимиз билан барқарор иқтисодий ва савдо алоқаларини ривожлантиришга интилаётганликларини яна бир бор намойиш этди. Ўзаро манфаатдорлик — шу ҳамкорликнинг негизидир.

(ТАСС).

РЕГИСТОН УЧУН УЙЛАР

Регистон теварагида асрлар мобайнида вужудга келган бинолар ансамбли қиёфасини бузмай Самарқанднинг кўҳна қисмида қандай уйлар қуриш керак? Бу саволга жавобан Улуғбек номидаги архитектура-қури л и ш институтининг меъморлари шаҳарнинг қадимий қурилишларига уйғунлашиб кетадиган турар жой биноси лойиҳасини таклиф этдилар.

Бу бинодаги квартиралар икки қаватга жойлаштирилган бўлиб, хоналари кенг: бу ерда уч авлоддан иборат оила истиқомат қилиши мумкин. Зарур қулайликлар эътиборга олинган, юқори қаватдаги хоналардан соя-салқин айвонга чиқилади. Ҳар тўрт уйнинг ҳовлисида ҳовуз, шийпон, гараж, гулзор бор. Бундай уйлар қурилган микрорайонларда оилавий тантаналарни ўтказишга мўлжалланган сатхи катта ҳовлилар барпо этиш планлаштирилган.

Қурилишда қадимги усулда пишитилган ғиштдан фойдаланилади. Бундай ғиштлар эски биноларда ишлатилган. Бу эса архитектуранинг ўзига хос хусусиятларидан бири бўлиб, тарихий ёдгорликлар билан ёнма-ён қад кўтарган биноларнинг умумий уйғунлигини вужудга келтиради.

(ЎзТАГ).

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

С. АЛИЕВ: Армиядан ҳақиқий хизмат муддатини ўтаб қайтгач, Тошкент трактор заводига ишга кирдим. Бухгалтерия ходимлари биринчи маошимданоқ бўйдоқлик солиғи ушлаб қолишди. Шу тўғрими?

Жавоб: Бухгалтерия ходимлари қонуний иш тутишган. Белгиланган тартибга кўра ҳақиқий хизмат муддатини ўтаб, запасга қайтган йигитлар, ҳали фарзанд кўрмаган оила аъзоларидан ишга кирган вақтидан бошлаб бўйдоқлик солиғи ушлаб қолинади. Фақат ҳақиқий армия хизматини ўтаётган солдат, матрос, прапоршчик, мичман ва уларнинг турмуш йўлдошлари бўйдоқлик солиғи тўлашдан озод этилади.

Шунингдек, маълум бир касаллик туфайли запасга бўшатилганлар ҳам бир йил давомида бўйдоқлик солиғи тўламаслик ҳуқуқига эгадирлар.

* * *

П. ҚОДИРОВА: Институтни тугатганимдан кейин менга корхонада ишлаш учун йўлланма берилди. Лекин ҳомиладорлик отпускасига чиққанлигим учун ишга ўз вақтида тушолмадим. Айтингчи, ҳомиладорлик отпускам учун менга ҳақни олий ўқув юрти тўлайдими ёки ўзим ишлаш учун юборилган корхонами?

Жавоб: Олий ва ўрта махсус таълим ўқув юртлари, аспирантурани битириб министрликлар ҳамда халқ депутатлари Советларининг йўлланмаси билан ишга юборилган ёш мутахассислар бетоб бўлиб қолган ёки ҳомиладорлик отпускасига чиққан тақдирда уларга ишга тушиши лозим бўлган кундан бошлаб нафақа тўланади.

Нафақа миқдори ёш мутахассис тайинланган лавозим бўйича олиши лозим бўлган оклад, ойлик маошни ҳисобга олган ҳолда белгиланади. Ишга юборилган ёш мутахассисларга нафақани корхона, муассаса тайинлайди ва тўлайди. Бинобарин, сиз ҳам ўзингиз ишга юборилган корхонага касаллик варақангизни топшириб нафақа олишга ҳақлисиз.

* * *

М. ШАРИПОВ: Ҳарбий хизматга чақирилув ёшидаги ўсмирни корхона маъмурияти асоссиз ишдан бўшатиши мумкинми?

Жавоб: Меҳнат қонунлари Кодексида таъкидланишича, корхона, ташкилот ва муассаса маъмуриятига фақат меҳнат интизомини муттасил бузаётган ўсмирнигина истисно тариқасида ишдан бўшатиш ҳуқуқи берилган. Бошқа ҳолларда чақирилув ёшидаги ўсмир ҳақиқий ҳарбий хизматга чақириладиган йилда ишдан бўшатилиши мумкин эмас.

* * *

С. ТОЛИПОВ: Футбол бўйича СССР Кубоги ўйинлари қайси йилдан бошлаб ўтказила бошлаган? Қайси командалар биллур совринни қўлга киритишга муваффақ бўлишган?

Жавоб: Футбол бўйича СССР Кубоги ўйинлари 1941 йилдан бошлаб ўтказилмоқда. Киевлик динамочилар 1954, 1964, 1966, 1974, 1980 йилларда биллур совринни қўлга киритишган.

Москванинг «Спартак», «Торпедо», «Динамо» командалари ҳам беш мартадан, Марказий Армия Спорт клуби тўрт марта, «Локомотив» ва «Шахтёр» икки мартадан, «Арарат», Тбилисининг «Динамо», «Зенит», «Карпати», Ростовнинг Армия Спорт клуби командалари бир мартадан биллур соврин учун ўтказилган мусобақаларда ғолиб чиқишган.

Суд очерки

ХАВФЛИ ТАНИШЛАР

«Ота ўғиллар»

«Қуш уясида кўрганини қилади», деганлари рост экан. Оила бошлиқларининг характери сўзсиз болаларга кўчар экан. Ўғрилар группаси ичида ҳам бирга яшаб, бир ҳаводан нафас олувчи уч оила аъзолари бор эди. Шулардан бири— Булгаковлар эди.

Кейинги пайтда Виктор Булгаковнинг характери ўзгариб қолди, бўйни ишга ёр бермай қўйди. У енгил йўл билан пул топиш йўлларини ахтара бошлади. Энди балоғат ёшига етаётган ўғиллари Виктор билан Геннадийга ҳам отасининг характери сингиб борарди. Отанинг қинғир ишларини кузатиб юрган ўғиллар ҳам аҳён-аҳёнда пинҳона қабиҳ иш тутадиган бўлдилар. Жилғалар йиғилиб дарё бўлгани каби қинғир кўчага кирган ўғиллар аста-секин катта разиллик йўлига чиқиб олдилар. Ишёқмас ўғиллар шу тарика фаолиятларини бошлаб юборишди. Ваҳоланки, Виктор Булгаковнинг топиш-тутиши туппа-тузук эди. Кимсан, «Межколхозстрой» трестининг 32-механизациялашган кўчма колоннаси механиги. Тагида 84—30 ТНК номерли «ВАЗ — 21011 «Жигули» шахсий автомашинаси бор. Хўш, унга нима етмас эди? У нафс бандаси, нафс қули эди, холос. Мешчанликка берилиб, бойликка муккасидан кетганди. Одатдаги мешчанлик, маишатпарастлик болаларни тўғри йўлдан оздирди. Ўзи каби уларнинг ҳам виждонини пулга алмаштирди. У ширакайф бўлиб олиб, ўғилларига насиҳат қиларди:

— Ахир неча марта айтдим сенларга. Энди катта бўлиб қолдиларинг. Пул топиш йўлини ўйласаларинг-чи! Мен сенлардек пайтимда тоғни урсам талқон қилардим. Кун ора отамнинг қўлига жарақ-жарақ пул тутқазардим. Ҳозир ҳам бировдан камчилигим йўқ. Тагимда машина, шинам квартира. Манави жиҳозларни кўраяпсанларми?! Уларни топгунимча она сутим оғзимга келди. Сен текин томоқларнинг келажагингни ўйлаб сиқиламан, холос. Бу юришда мен ўлиб кетсам хаётларинг нима кечади?

— Кўпи кетиб ози қолди дада. Яна озроқ сабр қилинг, — дерди ўғиллар.

— Бу гапларингни кўп эшитганман. Қўлларингдан танга мирилик иш келмайди-ку нуқул осмонни кўзлайсанлар. Бўлмаганга бўлишма, деб шунга айтадилар-да! Бўпти, бошим сирқираб кетди. Ма, Виктор, манавини олда, «Гастроном»га чиқиб битта баланд бўйлисидан олиб ке. Қолгани сенга чой пули.

Яхлит йигирма бешталикни кўрган ўғилнинг чеҳраси очилди. Югуриб келиб отасининг белидан қучди-ю, юз-кўзларидан ўпа кетди.

— Бўлди-бўлди, кўп ялайверма. Сен нодоннинг эркалигинг фақат пул учун.

Ўғил борадиган жойини ҳам унутиб ота хизматини бажо келтиришга киришди. Ўғлининг орқасидан термулиб қолар экан, отанинг бирдан меҳри тобланиб кетди:

— Ота ўғли-да, ота ўғли,—деди ўзига-ўзи.— Ҳадемай қарчиғайни уради. Фойдали меҳнатга бўйни ёр бермаса ҳам ўзимга ўхшаб пул деса, ичкилик деса томдан ташлайди. Қани энди шунақалар чумчуқни бир чўқишда қочиради-ган тажрибали қарчиғай қўлига тушса бормн, нонини ёғ билан еб ётаверади.

Виктор Павловичнинг орзуси «ушалди». Ўғиллар тажрибали қарчиғайнинг қўлига тушдилар. Мўмай пул топа бошладилар. Ота бундан хурсанд эди. Улар ўғиллари ўмариб келган гилам ва бошқа буюмларни танишларига сотар, ўғилларидан чой-чақа олиб, беҳад хурсанд бўлишар эди. Лекин қинғир ишнинг қийиғи чиқди. Виктор Павловичнинг чучварани хом санагани тезда билиниб қолди. Ғишт қолипдан кўчганди. Ота судда ер остидан «беозор» ўғилларига термулар экан, уларнинг ҳозирги аҳволини кўриб ич-ичидан зил кетди. У судда одамларни чалғитишга уриниб кўрди. «Қўйдек юввош» ўғилларининг қандай қилиб жиноят кўчасига кириб қолганлигидан бехабарлигини айтди.

Лекин бузоқнинг югургани сомонхонагача деганларидек, у ўз қилмишларига тўла иқрор бўлди. Ўринсиз тавбалар кор этмагач, ўз қилмишларини рўй-рост очишга мажбур бўлди. У ўз шахсий машинасини 22 ва 28 ёшли ўғиллари Геннадий ва Виктор ихтиёрига бериб, нопок мақсад йўлида ишлатганлигини, улар ўмариб келган нарсаларни таниш-билишларига сотиб, ўғиллари билан пулни «арра» қилганликларини, ҳаммаҳаммасини бўйнига олди.

Шу ўринда бир нарсани айтишга тўғри келади. Инсон дунёга бир марта келади. У ўзининг маълум умри давомида ана шу азиз ва мўътабар ном— Инсон деган улуғ номни оқлаши керак. У умр бўйи инсонга хос инсоний эзгу иш қилиши лозим. Нафс бандаси Виктор Булгаков ўз ўғилларининг умрини хазон қилди. Ваҳоланки 22, 28 ёш— бу инсон умрининг энг гўзал давридир. Бу даврда киши куч-қувватга тўлган, тоғни урса талқон қиладиган пайтидир. «Қозон қораси кетар, юз қораси кетмас» деган мақол бор. Улар ўзларининг қабиҳ ишлари билан ўз юзларини бир умрга қора қилдилар. Г. В. Булгаков тўрт марта, В. В. Булгаков эса 14 марта пок кишиларни «қон қақшатганда» қўлга олинди. Шундай қилиб ота-оналар ва бошқа ўғрилар «фаолияти»га ҳам нуқта қўйилди.

...Ойнадан ўпкалама

Яқинда редакцияга бир аёл кириб келди. Унинг қўлида газета бор эди. Салом-аликсиз бизга ўшқира кетди:

— Манавини ким ёзди, —деди у газетанинг тўртинчи бетида ёритилган суд материалини кўрсатиб. Биз сўз очишга ҳам улгурмай, у яна бидирлай кетди:

— Менга авторини кўрсатасиз, тамом, вассалом.

— Нима, эътирозингиз бормиди?

— Бошдан оёқ нотўғри. Менинг болам жиноятчи эмас. Бекорданбекорга қамалиб кетди.

Ҳайрат билан бу аёлга термулдик. Ё тавба, узил-кесил ҳал этилган суд ҳукми наҳот нотўғри бўлса? Унинг «бегуноҳ» ўғли наҳот кимларнингдир айби билан қамалган бўлса? Наҳот одил суд шу масалада ноодиллик қилган бўлса?

Тўғри, аёлнинг ўғлига ён босиши табиий. Ахир қайси она ўз фарзандини ёмонлагиси келади.

Лекин шу ўринда бир нарса бизни таажжубга солди. Наҳот жигарбандини юракдан севган, унинг жиноятчи эканлигини тан олишга тили бормаётган мана шу она ўғлининг қилмишида шахсан ўзининг ҳам улуши борлигини ҳамон тушунмаётган бўлса? Ҳа, назаримизда у тушунмаяпти. Агар тушунганида бировлардан ўпкалаб юрмасди. Агар тушунганида ўзини оқ, ўзгаларни қора қилмасди. Агар тушунганида ўз айбига иқрор бўларди. Ўғлининг босар-тусаридан бехабар қолгани учун ўзини лаънатларди.

Фарзанд тарбиясида ота-она муҳим роль ўйнаши эндиликда ҳаммага аён. Бу борада халқимиз, «Қуш уясида кўрганини қилади» деган доно сўз айтган. Бас, шундай экан, комил ишонч билан айта оламизки, агар бу «жанжалкаш» аёл оиласида ҳам тотувлик, ширинсуханлик бўлганида, балки ўғли жиноят кўчасига кирмасди, ичкиликбозликка берилмасди. Бегуноҳ кишиларга озор бериб, қанча-қанча содда дилларга ташвиш уруғини солмасди.

Яхшиямки, ўғил вақтида жиловланди. Уни нотўғри йўлдан қайтариш бегона кишилар зиммасига тушди. Бўлмаса ўғилнинг ҳам, онанинг ҳам аҳволи бундан аянчлироқ бўларди.

Биз оқшомхонларга ҳикоя қилаётган жиноятчиларнинг энг каттаси 29 ёшга борган, қолганлари эса 19—20 ёшда. Кўпчилиги аввал қамалиб чиқиб, «тавбасига таянмаган». Суднинг қора курсисида ўтирган бу 18 нафар йигитларнинг ҳам ота-оналари бор. Эндиликда уларнинг ҳам боши эгилган. Тўғрида, фарзанди жиноятчи деган ном олган ота-она теварак-атрофдан боқиб турган жабрдийда одамлар кўзига қандай қарай олади?

Ота-она меҳр-муҳаббати муқаддас туйғу. Буни ҳеч ким инкор этолмайди. Лекин фарзандни ортиқча эркалатиш, кўр-кўрона муҳаббат туйғуси— кўпинча манфаатпарастлик, ёлғончилик, шафқатсизлик каби иллатларнинг рўёбга чиқишига сабаб бўлади. Кўр-кўрона севилган фарзанд ота-она учун бамисоли қўғирчоққа айланади. Ҳолбуки, болани эса қўғирчоқ қилиб эмас, балки ҳақиқий инсон қилиб тарбиялаш керак. Бундай инсон ҳақиқий меҳр-муҳаббатга лойиқдир.

Бу ўринда яна бир нарсани унутмаслик керак. Бола ҳақида ғамхўрлик қилиш— уни яхши кийинтириш, тўғри ва соғлом қилиб ўстириш билангина ўлчанмайди. Албатта болани жисмонан бақувват қилиб ўстирган яхши. Лекин у ахлоқан баркамол бўлса нур устига нур.

Бу ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Бунинг учун бола тарбиясига унинг ёшлигидан эътибор бермоқ керак. «Болам ҳали ёш, катта бўлганда яхши бўлиб кетади» дегувчи ота-оналар кўпинча бармоқларини тишлаб қолишган.

... Мана, залда сукунат. Ҳамма суд ҳукмини кутяпти. Тошкент шаҳар Ленин район халқ судьяси А. Ниятов суд ҳукмини ўқиб эшиттирди. Жиноятчилар группаси, хавфли танишлар 18 киши, яъни ҳеч қаерда ишламай ўғрилик ҳисобига яшаб келаётган В. Н. Барковский, А. А. Осипов, А. И. Соловьёв, В. А. Милючов, А. С. Кузжанов, В. В. Булгаков, И. А. Сенатаев, А. В. Овчаров, А. С. Присяжников, Ф. А. Сенатаев, А. Н. Шунин, Е. В. Шибаев, Б. А. Абдуллаев, В. М. Антонов, Г. В. Булгаков, О. Г. Прошкин, В. П. Булгаковлар турли муддатларга қатъий режим билан жазоландилар. Жазо муддатининг ҳаммаси йиғилиб юз йилни ташкил этади.

Хотима ўрнида шуни айтиш кераккн, текин томоқ барибир тешиб чиқади, ўғирлик ош баданга юқмайди. Бунга бефарқ қараганлар бир кун эмас бир кун боши «тақ» этиб деворга текканда кўзлари мошдек очилади. Мана, суд қора курсисида ўтирган жиноятчиларнинг ҳам, уларнинг ота-оналарининг ҳам кўзларида жиққа ёш. Бу бизнингча, алам-ўкинч ёшлари бўлса керак. Чунки бир пайтлари бу ота-оналар ўз ўғиллари билан, уларнинг «қаҳрамонликлари» билан фахрланардилар, «топиш-тутиши»дан хурсанд эдилар. Бироқ улар қинғир ишнинг оқибати нима билан тугашини ўйлашни хоҳламасдилар, истамасдилар. Аксинча, ўғилларининг нопок йўл билан топиб келаётган бойлигига шерик бўлар эдилар. Мана унинг оқибати. Уларнинг юзи шувит бўлди, эл-юрт, дўст-ёр олдида юзлари қаро бўлди. Инсон учун бундай маломат тошини кўтаришдан оғир юк бўлмаса керак. Шунга айтадилар-да, «Қилмиш-қидирмиш» деб!

Т. ТОШЕВ,
М. КОМИЛЖОНОВ.

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонида).

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

ТУРИЗМ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЎЙИЧА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ

ТОШКЕНТЛИКЛАРНИ ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИНИ

ЯНГИ ОЧИЛГАН

«МОСКВА» РЕСТОРАНИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ЗАМОНАВИЙ МЕБЕЛЛАР БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН КЎРКАМ ЗАЛЛАРДА БОЙ АССОРТИМЕНТДА МИЛЛИЙ ТАОМЛАР, СЛАВЯН ВА ЧЕТ ЭЛ ТАОМЛАРИНИ ТАНОВУЛ ҚИЛИШ МУМКИН.

Оркестр қизиқарли программа таклиф қилади.

РЕСТОРАН ТАНТАНАЛИ САНАЛАРНИ НИШОНЛАШ УЧУН ҲАММА ҚУЛАЙЛИКЛАРГА ЭГА.

Катта банкет заллари, барлар ва дискотека ишлайди. Барларда турли хил коктейллар мавжуд.

Ресторан адреси: Тошкент шаҳри, Чорси майдони, 1-уй.

Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш министрлиги

«УЗСТАЛЬКОНСТРУКЦИЯ» ТРЕСТИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ
83-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИГА
1982—83 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

пўлат ва темир-бетон конструкциялари монтажчиси, саноат корхоналари ускуналари слесарь-монтажчиси, машинист-кранчи, электр пайвандловчи.

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинадилар.

3 йил ўқийдиганлар билим юртини тугатганликлари ҳақида 3—4-разрядли ихтисослик билан диплом, ўрта маълумот тўғрисида аттестат оладилар. Бир йил (10 синфдан кейин) ўқийдиганлар 30 сўмдан 76 сўмгача миқдорда стипендия билан таъминланадилар.

Ўқувчилар уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар, практика вақтида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўрта маълумотли кишилар билим юртини аъло баҳолар билан битирганларидан кейин олий ўқув юртларига конкурсдан ташқари киришлари мумкин.

Ҳужжатлар ушбу адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Ҳамза район, Оқдарё кўчаси, 122-уй (26-автобус, 15-маршрут таксининг «Касалхона» бекати).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/IX да **Абу Али ибн Сино**, 9/IX да **Нодирабегим**, 10/IX да **Ун учинчи раис.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/IX да **Ёшликда берган кўнгил**, 9/IX да **Хотинимнинг эри**, 10/IX да **Ишонмасанг ўламан.**

КИНО

7 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«КУН АЖОЙИБ БОШЛАНДИ» — **Ғафур Ғулом номли.**

«ОЛОВНИ БЎЙСУНТИРУВЧИЛАР» — **С. Раҳимов номли.**

«СЕВАМАН СЕНИ, МЕНИНГ РОССИЯМ!» — **Қозоғистон.**

«ЕНГИН ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«БУ ТУНДА ЮЗ БЕРДИ» — **Искра.**

«ДЎСТ КЎЗИ БИЛАН» — **Пионер.**

«БИР ЕНГИН ТАРИХИ» — **Дружба.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ҚИЗ ВА ГРАНД» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон, 46-70-69), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-61-14).

«АЛВИДО» ДЕЯ ОЛМАЙМАН» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-85-20), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ГРАФ НЕВЗОРОВНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Искра** (16, 18, 19.45 да, телефон 39-11-76).

«ЧАШМА» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

8 СЕНТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР

«КУН АЖОЙИБ БОШЛАНДИ» — **Ғафур Ғулом номли.**

«ОЛОВНИ БЎЙСУНТИРУВЧИЛАР» — **С. Раҳимов номли.**

«СЕВАМАН СЕНИ, МЕНИНГ РОССИЯМ!» — **Қозоғистон.**

«ЕНГИН ҲАҚИДА РЕПОРТАЖ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«БУ ТУНДА ЮЗ БЕРДИ» — **Искра.**

«ДЎСТ КЎЗИ БИЛАН» — **Пионер.**

О. СПОРТ, СЕН МЕНИНГ ҚУВОНЧИМСАН!» — **Нукус.**

«БИР ЕНГИН ТАРИХИ» — **Дружба.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ҚИЗ ВА ГРАНД» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-60-14).

«АЛВИДО» ДЕЯ ОЛМАЙМАН» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-85-20), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ГРАФ НЕВЗОРОВНИНГ САРГУЗАШТЛАРИ» — **Искра** (16, 18, 19.45 да, телефон 39-11-76).

«ЧАШМА» — **К. Ерматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66).

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ШАҲАР КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

«ҚИЗ ВА ГРАНД»

НОМЛИ ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМИНИ ЧИҚАРДИ

Сценарий муаллифлари— В. ЕЖОВ, В. САДОВСКИЙ.
Режиссёр — В. САДОВСКИЙ.
Ролларда: М. ДЮЖЕВА, А. ЛИВАНОВ, Э. РОМАНОВ, О. ЖАКОВ, Н. УРГАНТ ва бошқалар.

Фильм спортнинг энг гўзал турларидан бири— от спортининг машқлари ва байрамлари ҳақида ҳикоя қилади. Марина Кошевая ёшлигиданоқ чавандоз бўлишни орзу қиларди. Қиз қачон-қачонлардир мурғак тойчоқни ҳалокатдан қутқариб қолган, унга Гранд деб лақаб қўйган ва уни спортнинг ажойиб учқур тулпори қилиб етиштирган. Грандни Маринага бериб қўйишади, жонивор фақат унга юввош бўлиб туради, бўйин эгади, фақат шу қиз билан бирга бўлганида тулпорга отчопар йўлкаларида ҳар қандай тўсиқлар қўрқинчли бўлмайди. Дастлабки совринни қўлга киритгунча қадар Марина ва унинг тулпори спорт ва турмушнинг қатор синовларидан ўтишига тўғри келади.

«ЛЕНФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округининг

ТУРИЗМ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЎЙИЧА БЎЛИМИ

СССР мудофаа министрлигининг

ТУРИСТИК БАЗАЛАРИГА

ПУТЁВКАЛАР СОТАДИ

КРАСНАЯ ПОЛЯНА—3, **23 ноябрь, 13 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси — 90 сўм.

КРАСНАЯ ПОЛЯНА— ҚУДЕПСТА — **1, 21 ноябрь, 21 декабрдан 20 кун.**
Путёвка баҳоси — 90 сўм.

КРАСНАЯ ПОЛЯНА—СОЧИ— **6, 16, 26 ноябрь, 6, 16, 26 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси — 90 сўм.

БАРОВОЕ— **28 октябрь, 17 ноябрь, 7 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси —120 сўм.

ТЕРСКОЛ— **1, 20 октябрь, 11, 23 ноябрдан 15 кунга.**
Путёвка баҳоси — 80 сўм.

СУХУМИ— **29 октябрь, 17 ноябрь, 7 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси — 90 сўм.

МОСКВА —АСТРАХАНЬ— МОСКВА (теплоходда) **21 сентябрдан** (путёвка баҳоси — 110 сўм) **ва 23 сентябрдан** (путёвка баҳоси — 150 сўм) **20 кунга.**

ЖДАНОВИЧИ (Минск) — **11, 31 октябрь, 20 ноябрь, 10 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси — 80 сўм.

ЯНТАРЛИ ҚИРҒОҚ—**1, 7, 14, 20, 27 ноябрь, 3, 10 декабрдан 14 кунга.**
Путёвка баҳоси— 53 сўм.

КАРПАТИЙ— **12 октябрь, 17 декабрдан 20 кунга.**
Путёвка баҳоси — 52 сўм.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Лафарга кўчаси, 2-уй, (17 18-троллейбусларнинг «Рассомлар» бекати) Телефонлар — 69-34-31, 62-77-04.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

7 СЕНТЯБРЬ— СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 Боржоми шаҳар ашула ва рақс ансамблининг концерти (Грузия ССР). 18.20 «Монументал пропаганданинг ленинча плани». 18.45 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Сўз— чет эл ёзувчиларига». Кўрсатувда И. Стоун, С. Теркел (АҚШ), Т. Курода (Япония) иштирок этадилар. 19.35 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 2-серия. «Наташа Ростова». 21.30 «Время». 22.05 «Ёшлар адреслари». 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 РСФСР халқ артисти О. Воронец ҳамда Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.40 «Биродлар». Бадиий фильм. 20.00 «Спорт ҳафталиги». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 Халқ чолғулари садолари. Зарбли асбоблар. 21.30 «Время». 22.05 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Нефтчи». В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сеҳрли қуш». «Ширин эртак». Мультфильмлар. 18.30 «Ижод саҳифалари». Шамиль Алядин. Туғилган кунининг 70 йиллигига. 19.00 Ҳужжатли фильмлар программаси. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Илҳом». Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия. 00.05 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Ўқитувчи экрани. 18.45 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт кўрсатуви. 19.15 Эстетика асослари. Эстетика фани нимани ўрганади (рус.). 19.50 «Чўл ва от». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Дўстлик камалаги». Кинопрограмма. 21.30 МТ II.

8 СЕНТЯБРЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Киносаёҳатчилар клуби». 10.40 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 2-серия. «Наташа Ростова». 12.15 «Қўшиқларимиз парвоз эт!». 13.00 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «38-параллель». Телевизион ҳужжатли фильм. 16.15 Корея Халқ Демократик Республикаси артистларининг концерти. 16.35 «Горнчилар қаердасиз?». 17.20 УССР «Запорожец» хизмат кўрсатган ҳаваскорлик рақс ансамблининг чиқиши. Запорожьедан олиб кўрсатилади. 17.50 «Расмларда қуёш акси бор».

18.05 «Инсон қуёш доирасида». Ҳужжатли фильм. 18.15 Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати. Грециядан олиб кўрсатилади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.35 «Бирgaликда аҳил оиламиз». 20.10 «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильм. 3-серия. «1812-йил». 21.30 «Время». 22.00 «Руде право» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. ЧССР — СССР терма командалари. Чехословакиядан олиб кўрсатилади. Кўрсатув тугагач (00.15) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.45 Жаҳон халқларининг ижоди. Вьетнам. 2-кўрсатув. 19.20 «Майя Плисецкая». Ҳужжатли фильм. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!». 20.45 «Дўстларимиз чеҳраси». 21.30 «Время». 22.00 «Дон қиссаси». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ботаника. Ўсимликларнинг аҳамияти ва уларни муҳофаза қилиш. 12.00 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали ўқув кўрсатуви (такрорий). 12.30 Рус адабиёти. М. Горький. Ҳаёт саҳифалари. 13.00 «Журналист». Бадиий фильм. 1-серия.

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильмлар. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Жонажон ўлка». 19.00 «Партия турмуши». «Партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Журналистчасига ростгўйлик билан». Кинопрограмма. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Журналист». Бадиий фильм. 2-серия. 23.55 Янгиликлар

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Ўзлигингни топ». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.05 «Ижодий изланиш кишилари» (рус.). 19.35 «Ҳамдўстлик». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Эстетика асослари. Эстетика фани нимани ўрганади. 21.00 «Яшнаётган Буджак». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 МТ II.

БАЛГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРЯПМИЗ

9 ОКТЯБРЬ СОАТ 13.00 ДА

ТЕЛЬМАН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

АЦЕТАТЛИ БАЛ БЎЛАДИ

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР, СИЗЛАРНИ БАЛГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ!

Ана шу шанба куни сизни боғда музика ва рақслар, қувноқ шодиёна ва кулги, шунингдек
— газламалар, галантерея ва парфюмерия буюмларининг савдоси;
— Республика кийим моделлари уйи моделларининг намойиши;
— моданинг ҳозирги йўналишлари тўғрисида модельерлар билан суҳбатлар;
— газламаларни бичиш ва журналларда бериладиган андозалардан тўғри фойдаланиш бўйича консультациялар;
— косметолог-врачларнинг консультациялари;
— ацетатли шойидан тикилган кўйлакда тушиладиган энг яхши рақс учун конкурс;
— викториналар, турли ўйинлар, рақслар;
— озиқ-овқат ва қандолат маҳсулотларининг кенг савдоси кутади.

Аммо, энг муҳими — шу куни «АЦЕТАТЛИ ШОЙИДАН ТИКИЛГАН ЭНГ ЯХШИ КЎЙЛАК УЧУН» конкурси бўлиб ўтади.

Конкурс шартлари:

Конкурсда иштирок этмоқчи бўлганлар биринчи навбатда икки шартни бажаришлари лозим:
— газламани ЦУМ, ГУМ, Фрунзе ёки «Чилонзор» савдо марказидаги магазинлардан биридан, «Таштекстильшвейторг»нинг 43-магазинидан (Ленин кўчаси, 67-уй) сотиб олишлари;
— кўйлак тикишлари лозим. Кўйлакни ўзингиз тикасизми, ёки сиз танлаган фасон бўйича Модалар ательесида тиктирасизми— бунинг аҳамияти йўқ.

Магазиндан газлама харид қилаётганингизда сизга қуйидагиларни топширишади:
— шаҳарнинг истаган ательесида навбатдан ташқари кўйлак тиктириш ҳуқуқини берадиган талон;
— «Ацетатли шойидан тикилган кўйлакнинг энг яхши модели» конкурси қатнашчисининг визит карточкасини. Ана шу визит карточкаси билан сиз балга ташриф буюриб, уни конкурс жюрисига тақдим этасиз;
— талон. Бу талонни тўлдириб (исмингиз, фамилиянгиз, отангизнинг исмини қайд этиб), уни шу йилнинг 25 сентябрига қадар қуйидаги адресга жўнатишингиз лозим: 700047, Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 6-уй. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Савдо Бош бошқармасининг ташкилий бўлими.

Ана шу талоннинг ўз вақтида жўнатилиши жуда муҳимдир: унга қараб комиссия сизни конкурс қатнашчиси сифатида рўйхатга олади. Ҳар юзинчи, икки юзинчи, уч юзинчи ва ҳоказо харидорларни магазинда махсус соврин кутади.

Дидингиз қандай?

Шундай қилиб, газлама сотиб олинди. Албатта, қандай маросимларга бағишлаб тикилишини: дам олиш, ишга кийиш, байрам кунлари учун, уйда кийиш учун, битирув кечалари учун, тўй учун тикилишини яхши биласиз. Ана шунга қараб, фасонни ҳам ўзингиз танлайсиз.

ЖЮРИ БИРИНЧИ НАВБАТДА НИМАЛАРНИ ҲИСОБГА ОЛАДИ?

Кўйлакларнинг моделлари моданинг ҳозирги йўналишларига мос равишда яратилиши лозим. Аммо либосга баҳо беришда жюри, энг аввало, кўйлак эгасининг ўз фазилатларини ҳисобга олгани ёки олмаганлигига эътибор беради. «Мода стандартлари»дан эмас, айнан шу либосда кийим эгасининг ўзига хос фазилатлари ҳисобга олинганидан келиб чиқиб баҳо берилади. Чунки киши қандай либос ўзига ярашиши ёки ярашмаслигини яхши билиши лозим. Модага алоқаси бўлган «ярашади» ва «ярашмайди», мутлақо тўғри келмайди ёки қисман тўғри келади, ортиқча ёки албатта зарур каби параметрлар шулар жумласидандир.

Конкурс қатнашчисининг диди либосга ишлов бериш, унга қўшимчалар киритилишида ўз ифодасини топади. Чунки усталик билан фойдаланилган тўр, кашта, гулли чок аппликациялар, қўлда тикилган кашталар ўзига хос санъат асаридир.

Моданинг «энг мақбул» —ана шу кийимни кундалик ҳаётда, ишга кийиш, оммавий равишда республика тикувчилик корхоналарида ишлаб чиқариш учун тавсия этиш мумкин бўлган нуқтаи назарини таклиф этган конкурс қатнашчисини махсус соврин кутади.

Фасонни танлашда сиз унинг ёшингиз, қоматингизга тўғри келиш-келмаслигини ҳисобга олишни унутманг. Аммо энг муҳими ўз кийиниш услубингизга амал қилинг. Чунки бу услуб сизнинг ҳам ички, ҳам ташқи дунёнгизни, ўзингизни тута билишингизни, кийина олиш маҳоратингизни характерлайди. Услубга садоқат жюрига либосингизнинг гўзаллигига тўғри баҳо беришда ёрдам беради.

КЎЙЛАК МОДЕЛЛАРИГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР:
— кўйлакнинг замонавий мода йўналишларига мослиги;
— таклиф этиладиган моделнинг ҳар хил ёшдаги хотин-қизлар учун таклиф этиш имконияти;
— таклиф этиладиган моделнинг республика тикувчилик корхоналарида оммавий равишда ишлаб чиқариш учун тақдим этиш имконияти;
— моделни яратишда миллий безаклардан қай даражада фойдаланилганлиги;
— танланган модель ёрдамида бадиий образ яратиш имконияти;
— пардоз воситалари (кашта, бурма, устама этак ва бошқалар)дан қай даражада фойдаланилганлиги;
— либосга қўшимча элементлар (маржонлар, колье, шарф, сувка)дан нақадар мос фойдаланилганлиги).

«АЦЕТАТ ШОЙИДАН ТИКИЛГАН ЭНГ ЯХШИ КЎЙЛАК МОДЕЛИ УЧУН» КОНКУРСНИНГ ҒОЛИБЛАРИНИ ҚУЙИДАГИ СОВРИНЛАР КУТАДИ:
— чет элга имтиёзли туристик йўлланма (Ўзбекистон ЛКСМ Тошкент шаҳар комитетининг соврини);
— Республика моделлар уйи коллекциясидаги костюмлардан бирини харид қилиб олиш имконияти;
— конкурс ғолибининг иш, хизмат жойида, ўқув юртида кийим моделларининг сайёр намойишини ўтказиш.
— йил давомида шаҳардаги исталган ательеда навбатдан ташқари кийим тиктириш ҳуқуқини берадиган талон (маиший хизмат бошқармасининг соврини).
— А. Навоий номли Давлат академик катта театри спектаклларини бепул кўриш ҳуқуқини берувчи йиллик абонемент (Маданият бошқармасининг соврини);

шунингдек, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети савдо Бош бошқармаси, «Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги, Умумий овқатланиш бошқармаларининг махсус совринлари ва қимматбаҳо совғалари.

ЮЗИНЧИ ХАРИДОР БИЛАН ТАНИШИНГ!

Лариса Попова юзинчи харидор бўлиб чиқди. У «Чилонзор» савдо маркази яқинида яшайди. Шунинг учун, бўлажак бал ҳақидаги хабарни эшитиши билан, газлама харид қилиш мақсадида айнан шу магазинга йўл олган экан. Ларисанинг омади келди. Фоторепортер ва телевизион камера юзинчи харидорни кутиб турар эди. «Чилонзор» савдо марказининг директори Виктор Петрович Верещагин унга соврин —биллур вазани топшириб, конкурс ғолиблиги учун баҳсда муваффақият тилади.

Лариса 18 ёшда. У Тошкент физкультура институтининг гимнастика факультетида ўқийди. «Юбилей» спорт саройида фигурали учиш бўйича тренер бўлиб ишлайди. Ларисанинг ўзи тикишни яхши билади, спорт услубидаги либосларни маъқул кўради. Лариса, сенга конкурсда муваффақиятлар тилаймиз!

Энди «Чилонзор» савдо маркази ўзининг икки юзинчи харидорини кутмоқда. Газламаларни реализация қилиш жадал амалга оширилаётганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, бу воқеа яқин орада содир бўлади. Бунинг ҳеч ажабланарли ери йўқ. Савдо марказининг ходимлари ўз ишларини жуда пухта ташкил этишган. Ацетат шойи билан савдо қилувчи секция бўлажак бал ҳақида дарак берувчи плакатлар, шиорлар билан яхши безатилган. Энг муҳими — бу ерда кенг ассортиментда —35 хил ацетат шойи савдога қўйилган.

Навбатдаги реклама эълонларида биз газетхонларга Тельман номли маданият ва истироҳат боғида балга қандай тайёргарлик қурилаётганлиги ҳақида, ацетат шойидан тикиладиган кўйлакларнинг моделлари ҳақида (Республика кийим моделлари уйи бадиий раҳбари Э. Л. Спивак билан интервью) ҳикоя қиламиз, ателье ва магазинлардан репортажларни эътиборингизга ҳавола этамиз.

ЭЪЛОНЛАРНИ КУЗАТИБ БОРИНГ!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ САВДО БОШ БОШҚАРМАСИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент— ГСП. Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари—33-90-50.

7 СЕНТЯБРЬ, 1982 й. Р — 07402. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В-2524. Индекс 64691.